AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
İŞĞALDAN AZAD EDİLMİŞ ƏRAZİLƏRİNƏ BÖYÜK QAYIDIŞA DAİR

I DÖVLƏT PROQRAMI

MÜNDƏRİCAT

1. Xülasə 5

2. Qlobal trendlər 5

3. Ərazilərin bərpası və yenidən qurulması üzrə mövcud vəziyyət 6

4. Hədəf göstəricilər 7

5. Dövlət proqramının məqsədləri 7

6. Dövlət proqramının prioritet istiqamətləri 9

7. Dövlət proqramının maliyyələşmə mənbələri 12

8. Hədəflərin monitorinqi və icrasının qiymətləndirilməsi 12

9. Dövlət proqramına dair tədbirlər planı 12

AKRONİMLƏR VƏ İXTİSARLAR

AAYDA	Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi
ANAMA	Azərbaycan Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyi
“ADY” QSC	“Azərbaycan Dəmir Yolları” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
AHİK	Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyası
AMEA	Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası
AQTA	Azərbaycan Respublikasının Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi
AQUPDK	Azərbaycan Respublikasının Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi
ARPXN	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Xüsusi Nümayəndəliyi
ASK	Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyası
“Azmelsutəsərrüfat” ASC	Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
“Azərenerji” ASC	“Azərenerji” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
“Azəristiliktəchizat” ASC	“Azəristiliktəchizat” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
“Azərişıq” ASC	“Azərişıq” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
“Azərsu” ASC	“Azərsu” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
“AZAL” QSC	“Azərbaycan Hava Yolları” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
“AzerGold” QSC	“AzerGold” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
BPr	Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu
BTİX	Qarabağ İqtisadi Rayonunda Bərpa, Tikinti və İdarəetmə Xidməti və “Şərqi Zəngəzur İqtisadi Rayonunda 1 saylı Bərpa, Tikinti və İdarəetmə Xidməti”
DGK	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi
DİN	Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi
DTA	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyi
DTX	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti
DOST	Dayanıqlı və Operativ Sosial Təminat Agentliyi
DSX	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti
DŞAK	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi
EN	Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi
ETN	Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi
ETSN	Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi
ƏƏSMN	Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi
ƏMA	Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyi
FHN	Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi
GİN	Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi
GF	Azərbaycan Respublikasının Gənclər Fondu
XİN	Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi
İKZF	Azərbaycan Respublikasının İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu
İN	Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi
İTSDA	İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi
KTN	Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi
QMKİDK	Azərbaycan Respublikasının Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi
MAİ	Azərbaycan Respublikasının Milli Arxiv İdarəsi
MB	Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı
MdN	Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi

MİH	Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları
MİDA	Azərbaycan Respublikasının Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyi
MN	Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi
RİNN	Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi
SN	Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi
SOCAR	Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti
ŞŞDQİ	Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi
"Təmiz Şəhər" ASC	"Təmiz Şəhər" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
VXSİDA	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi
YİH	Yerli icra hakimiyyəti orqanları

1. Xülasə

2020-ci il sentyabrın 27-də Ermənistan Respublikasının silahlı qüvvələri Azərbaycan Respublikasına qarşı növbəti hərbi təxribat törətmişdir. Bu təxribata cavab olaraq başlanılan və 44 gün ərzində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə aparılan Vətən müharibəsi Azərbaycan xalqının tarixi qələbəsi ilə başa çatmış və işğal olunmuş ərazilər rəşadətli Azərbaycan Ordusu tərəfindən azad edilmişdir.

Otuz ilə yaxın müddət ərzində Azərbaycan Respublikasının güclənməsi naminə aparılan uzaqgörən xarici siyasətin və görülən sistemli işlərin məntiqi davamı işğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması, bərpası və dayanıqlı inkişafının, milli iqtisadiyyata sürətli inteqrasiyasının və bu ərazilərə Böyük Qayıdışın təmin edilməsidir.

Yeni mərhələdə qarşıya qoyulmuş hədəflərin reallaşdırılması məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 2 fevral tarixli 2469 nömrəli Sərəncamı ilə “Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər” təsdiq edilmişdir. Bu prioritetlərə söykənən Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 22 iyul tarixli 3378 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının 2022–2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası”nda əks olunmuş “İşğaldan azad olunmuş ərazilərə Böyük Qayıdış” Milli Prioritetinin icrasının təmin edilməsi məqsədilə “Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair Dövlət Proqramı” (bundan sonra – Dövlət Proqramı) hazırlanmışdır.

Dövlət Proqramında işğaldan azad edilmiş ərazilərdə aparılmış bərpa-quruculuq işləri və mövcud vəziyyət, nail olunması hədəflənən məqsədlər və onlara uyğun hədəf göstəriciləri, Dövlət Proqramının prioritet istiqamətləri, əhalinin doğma torpaqlarına geri qayıdışı məsələləri, gözlənilən nəticələr, ehtimal edilən risklərin idarə olunması, müvafiq vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün maliyyələşmə mənbələri və həyata keçiriləcək tədbirlər öz əksini tapmışdır. Dövlət Proqramının hazırlanmasında mütərəqqi beynəlxalq təcrübə, bu sahədə strateji inkişaf tendensiyaları, işğaldan azad edilmiş ərazilərin sosial-iqtisadi potensialı və dünya iqtisadiyyatının müasir çağırışları nəzərə alınmışdır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 7 iyul tarixli 1386 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş iqtisadi rayonların yeni bölgüsünə uyğun olaraq Dövlət Proqramının əhatə dairəsini Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarına daxil olan ərazilər təşkil edir.

2. Qlobal trendlər

2019-cu ilin dekabr ayından etibarən koronavirus (COVID-19) xəstəliyinin yayılması və qlobal pandemiyanın elan edilməsi, dünyada baş verən siyasi münaqişələr, eləcə də digər geosiyasi və iqtisadi proseslər beynəlxalq münasibətlərə, qlobal iqtisadiyyata, maliyyə və əmtəə bazarlarına kəskin təsir göstərməklə suverenlik və müstəqil xarici siyasət, ərazi bütövlüyü, sülh və təhlükəsizlik, güclü iqtisadiyyat, vətəndaşyönümlü sosial siyasət kimi amillərin əhəmiyyətini önə çıxarmışdır. Bu qlobal proseslər fonunda Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi ilə sadalan istiqamətlər üzrə ölkənin daha da güclənməsi üçün tarixi şərait yaranmışdır.

Son onilliklər ərzində inkişaf etmiş ölkələrdə inklüzivlik, bərabər imkanlara əsaslanan inkişaf və regional bərabərsizliklərin aradan qaldırılması, rəqəmsal inkişaf, dairəvi iqtisadiyyat və yerli istehsal, “ağıllı” və dayanıqlı yaşayış məntəqələri, infrastruktur, vətəndaş iştirakçılığı kimi amillər idarəetmənin yeni istiqamətləri kimi önə çıxmışdır.

Dövlət Proqramının hazırlanması zamanı sözügedən amillər ətraflı araşdırılmış, onların mümkün təsirləri təhlil edilmişdir. Həmçinin, işğaldan azad olunmuş ərazilərin bərpası və dayanıqlı inkişafı istiqamətində Dövlət Proqramı çərçivəsində həyata keçiriləcək tədbirlərin məqsədləri müəyyənləşdirilərkən Birləşmiş Millətlər Təşkilatının və digər beynəlxalq qurumların irəli sürdükləri qlobal inkişaf prioritetləri nəzərə alınmışdır.

Dövlət Proqramı çərçivəsində qarşıya qoyulan prioritetlər "universallıq", "inteqrasiyalı yanaşma" və "heç kimin geridə qalmaması" kimi prinsiplərə əsaslanan Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə və onların müvafiq hədəflərinə uyğunlaşdırılmışdır.

3. Ərazilərin bərpası və yenidən qurulması üzrə mövcud vəziyyət

3.1. İnstitusional əsas

Dövlət Proqramının icrası çərçivəsində işğaldan azad edilmiş ərazilərdə bərpa və quruculuq işlərinin əlaqələndirilmiş şəkildə təşkili, ərazilərin ölkənin ümumi iqtisadiyyatına reinteqrasiyası, dövlət–özəl tərəfdaşlığına əsaslanan iqtisadi artımın stimullaşdırılması və dayanıqlı məskunlaşmanın təmin edilməsi kimi hədəflərin həyata keçirilməsində institusional baza müstəsna əhəmiyyətə malikdir.

Qeyd olunan istiqamətlər üzrə sistemli və əlaqələndirilmiş fəaliyyətin həyata keçirilməsi üçün institusional mexanizmlər postmüharibə dövrünün ilk günlərində təsis edilmişdir. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 24 noyabr tarixli 2303 nömrəli Sərəncamı ilə Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərində sosial-iqtisadi, humanitar, təşkilati və digər təxirəsalınmaz məsələlərin həlli, eləcə də bu sahədə fəaliyyətin əlaqələndirilməsi məqsədilə Əlaqələndirmə Qərargahı yaradılmışdır. Bu Sərəncama əsasən, Əlaqələndirmə Qərargahının nəzdində katiblik və kommunikasiya funksiyasının yerinə yetirilməsi, həmçinin analitik-təşkilati dəstək göstərilməsi üçün İdarələrarası Mərkəz formalaşdırılmışdır. Həmçinin, bu sahədə işin təşkili məqsədilə Əlaqələndirmə Qərargahının nəzdində müxtəlif dövlət qurumlarının səlahiyyətli nümayəndələrindən ibarət və işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası və yenidən qurulması üzrə məsələlərin operativ həlli məqsədilə işçi qruplar fəaliyyətə başlamışdır.

Bununla yanaşı, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 19 aprel tarixli 2594 nömrəli Sərəncamı ilə su ehtiyatlarından səmərəli istifadə üzrə Komissiyaya işğaldan azad edilmiş ərazilərin su ehtiyatlarından səmərəli istifadə edilməsi məqsədilə su təsərrüfatı obyektlərinin tikintisi, yenidən qurulması, bərpası, içməli su və suvarma suyu təchizatı, habelə yağış sularının idarə olunması ilə bağlı tədbirlərin əlaqələndirilməsinin Əlaqələndirmə Qərargahı ilə birlikdə təmin edilməsi tapşırılmışdır.

İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə müvəqqəti xüsusi idarəetmənin təşkili məqsədilə inzibati ərazi bölgüsünə uyğun olaraq, hər rayon üzrə xüsusi idarəetməni həyata keçirən müvəqqəti komendantlıqlar və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəlikləri formalaşdırılmışdır. Bununla yanaşı, işğaldan azad edilmiş ərazilərin zəngin iqtisadi potensialından, təbii sərvətlərindən və geniş turizm imkanlarından səmərəli istifadə etməklə onların bərabər inkişafının təmini və bu istiqamətdə bütün işlərin vahid proqram əsasında aparılması üçün ölkənin iqtisadi rayonlar üzrə bölgüsünə yenidən baxılmış, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 7 iyul tarixli 1386 nömrəli Fərmanı ilə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonları yaradılmışdır.

3.2. Təhlükəsizlik

İşğaldan azad edilmiş ərazilərin yenidən qurulması, bərpası və sonrakı mərhələlərdə dayanıqlı inkişafına nail olunması üçün ən önəmli strateji istiqamətlərdən biri bölgənin minalardan, partlamamış hərbi sursatdan, tərkibində partlayıcı olan qurğulardan və digər partlayıcı qalıqlardan təmizlənməsi vasitəsilə əhalinin, infrastruktur və istehsal obyektlərinin, kənd təsərrüfatı təyinatlı ərazilərin, həmçinin strateji əhəmiyyətli tikililərin və binaların təhlükəsizliyinin təmin edilməsidir.

3.3. İnfrastruktur

İşğaldan azad edilmiş ərazilərin yenidən qurulması, bərpası, dayanıqlı inkişafının və əhalinin yüksək həyat səviyyəsinin təmin olunması üçün zəruri infrastrukturun yaradılması xüsusi önəmə malikdir.

2020-ci ilin noyabr ayından etibarən işğaldan azad edilmiş ərazilərdə hava limanlarının, avtomobil və dəmir yollarının tikintisi işlərinə başlanılmış, qısa zaman ərzində bölgədəki müxtəlif yaşayış məntəqələri arasında, eləcə də bu məntəqələri ölkənin digər şəhər və rayonları ilə birləşdirən nəqliyyat infrastrukturu formalaşdırılmağa başlanmışdır.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə enerji infrastrukturunun qurulması və regionun enerji, o cümlədən bərpa olunan enerji potensialından səmərəli istifadə çərçivəsində əhalinin infrastruktur təminatının yaxşılaşdırılması və layiqli həyat şəraitinin yaradılması üçün elektrik, su, qaz, istilik təchizatı və kanalizasiya xidmətlərinin qurulması istiqamətində sistemli tədbirlər həyata keçirilir.

Eyni zamanda, ərazilərdə zəruri rabitə infrastrukturu qurulmaqla bu sahədə xidmətlər – mobil rabitə, radio-televiziya yayımı, xüsusi radiorabitə, internet, poçt və s. təşkil edilmişdir. Hazırda şəbəkə və xidmətlərin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi istiqamətində intensiv işlər davam etdirilir.

4. Hədəf göstəricilər

Dövlət Proqramında nəzərdə tutulan tədbirlər aşağıdakı hədəf göstəricilərinə uyğun olaraq 2026-cı ilədək həyata keçiriləcəkdir:

Şəkil 1. Hədəf göstəriciləri

İNFRASTRUKTUR	İQTİSADİYYATIN YENİDƏN QURULMASI
Ərazilərin minalardan və partlamamış hərbi sursatdan təmizlənməsi və təhlükəsizliyin təmin olunması	Yeni investisiyaların cəlb olunması ilə sahibkarlıq mühitinin formalaşdırılması
Ərazilərdə şəhər, qəsəbə və kənd yaşayış məntəqələrinin tikintisi və hamı üçün əlçatan, etibarlı, keyfiyyətli və dayanıqlı infrastrukturla təminatın həyata keçirilməsi	Sahibkarlığın, o cümlədən kiçik və orta sahibkarlığın inkişafının təmin edilməsi
	Yeni torpaq sahələrinin kənd təsərrüfatı dövriyyəsinə cəlb olunması
Nəqliyyat-yol, rabitə, su, qaz, elektrik, istilik və s. infrastrukturun yenidən qurulması	Əkin sahələrinin və heyvandarlıq təsərrüfatlarının bərpası, müasir suvarma infrastrukturunun formalaşdırılması
	Məhsuldar ərzaq istehsalı sistemləri təmin edilməklə dayanıqlı kənd təsərrüfatı təcrübələrinin tətbiqi
	Yerli iqtisadi potensialın gücləndirilməsi və təsərrüfat dövriyyəsinə cəlb olunması
	Ərazilərin davamlı və tarazlı sosial-iqtisadi inkişafına nail olunması
	Turizm sektorunun inkişafı
SOSİAL İNKİŞAF	**ƏTRAF MÜHİTİN TARAZLI İNKİŞAFI**
Dayanıqlı inkişafın təmin olunması və yaşayış üçün rahat şərait yaradılması	Ətraf mühitin mühafizəsinin təmin olunması
Əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi, o cümlədən həssas əhali qruplarının sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi	Təbii ehtiyatlardan effektiv istifadə
Təhsil, səhiyyə və sosial xidmətlərin qabaqcıl standartlara uyğun təmin olunması	Bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadənin genişləndirilməsi
Ölkədə mənzil fondunun həcminin artırılması	“Ağıllı şəhər”, “Ağıllı kənd” və “Yaşıl enerji zonası” konsepsiyalarının tətbiqinin təşviqi
Əhalinin məşğulluq imkanlarının artırılması	
Sosial xidmətlərin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi	

5. Dövlət Proqramının məqsədləri

Dövlət Proqramının əsas məqsədləri “Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər”də işğaldan azad edilmiş ərazilərə Böyük Qayıdışla bağlı təsbit olunmuş 2 məqsəd:

1. Əhalinin dayanıqlı məskunlaşması;
2. Ərazilərin iqtisadi fəaliyyətə reinteqrasiyası çərçivəsində müəyyən edilmişdir.

Bu məqsədlər aşağıdakılardır: I. Ərazilərdə təhlükəsiz yaşayışı və dövlət idarəetməsini təşkil etmək; II. Şəhər, qəsəbə və kənd yaşayış məntəqələrinin tikintisini və dayanıqlı infrastrukturla təminatını həyata keçirmək; III. Müasir standartlara uyğun xidmətlərin yaradılmasını təmin etmək; IV. Ərazilərdə məskunlaşacaq əhalinin sosial müdafiəsini gücləndirmək; V. Əhalinin məşğulluq imkanlarını artırmaq; VI. Sosial xidmətlərin əhatə dairəsini genişləndirmək və əlçatanlığı təmin etmək; VII. Dayanıqlı sosial-iqtisadi inkişafı təmin etmək; VIII. Sahibkarlıq mühitinin əlverişliliyini artırmaq və biznes fəaliyyətinin inkişafına dəstək vermək; IX. Ərazilərin kənd təsərrüfatı potensialından səmərəli istifadə olunması üçün müasir suvarma infrastrukturu formalaşdırmaq; X. Dayanıqlı və mütərəqqi kənd təsərrüfatı təcrübələrini tətbiq etmək; XI. Təbii ehtiyatları və sosial-iqtisadi potensialı təsərrüfat dövriyyəsinə cəlb etmək; XII. Turizm sektorunun perspektiv inkişaf imkanlarından effektiv istifadəyə nail olmaq; XIII. Ətraf mühitin etibarlı mühafizəsini və ekoloji təhlükəsizliyi təmin etmək; XIV. Təbii resurslardan səmərəli və effektiv istifadə etmək; XV. “Ağıllı şəhər”, “Ağıllı kənd” və “Yaşıl enerji zonası” konsepsiyalarının tətbiqini təşviq etmək.

Bu məqsədlərə nail olmaq üçün Dövlət Proqramı çərçivəsində işğaldan azad edilmiş ərazilərə Böyük Qayıdışla bağlı təsbit olunmuş strateji istiqamətlər üzrə aşağıdakı vəzifələrin yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulur:

5.1. Əhalinin dayanıqlı məskunlaşmasının təmin edilməsi istiqamətində

5.1.1. müəyyən edilmiş fəaliyyət planlarına uyğun olaraq, yaşayış məntəqələrində təhlükəsiz yaşayışın təmin edilməsi;

5.1.2. ərazilər üzrə dövlət sərhədinin etibarlı müdafiəsinin təmin olunması;

5.1.3. yüksək standartlara cavab verən yaşayış məntəqələrinin, o cümlədən “Ağıllı şəhər” və “Ağıllı kənd” konsepsiyaları əsasında yeni müasir şəhərlərin və kəndlərin salınması ilə əhalinin layiqli həyat şəraitinin təmin edilməsi;

5.1.4. işğaldan azad edilmiş ərazilərin etibarlı su, elektrik, qaz, istilik təminatının həyata keçirilməsi ilə bağlı zəruri layihələrin icrası;

5.1.5. bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadəyə əsaslanan “yaşıl” texnologiyaların tətbiqi ilə “yaşıl enerji” zonasının yaradılması;

5.1.6. yüksək texnologiyaların tətbiqi ilə müasir rabitə, o cümlədən telekommunikasiya və poçt şəbəkələrinin qurulması;

5.1.7. qabaqcıl standartlara uyğun təhsil, səhiyyə və sosial xidmətlərin yaradılması istiqamətində tədbirlərin həyata keçirilməsi, onların əlçatanlığının təmin edilməsi;

5.1.8. işğaldan azad edilmiş ərazilərdə məşğulluq imkanlarının artırılması;

5.1.9. insan kapitalının inkişaf etdirilməsi;

5.1.10. ərazilərdə sosial dəstək mexanizmlərinin geniş tətbiqi.

5.2. Ərazilərin iqtisadi fəaliyyətə reinteqrasiyası istiqamətində

5.2.1. işğaldan azad edilmiş ərazilərdə hər bir rayonun ixtisaslaşma sahəsinə uyğun olaraq inkişafının təmin edilməsi;

5.2.2. iqtisadiyyatın şaxələndirilməsinin genişləndirilməsi və sənaye potensialının gücləndirilməsi;

5.2.3. kənd təsərrüfatının müxtəlif sektorlar üzrə inkişafının stimullaşdırılması;

5.2.4. ərazilərin iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsi məqsədilə yüksəkixtisaslı mütəxəssislərin, daxili və xarici investorların cəlb edilməsi üçün həvəsləndirmə və güzəştlər nəzərdə tutulan sadələşdirilmiş iqtisadi modellərin tətbiqi, bank, sığorta və maliyyə xidmətlərinə çıxış imkanlarının genişləndirilməsi;

5.2.5. özəl investisiyaların cəlb edilməsi və dövlət–özəl sektor tərəfdaşlığının təmin edilməsi istiqamətində stimullaşdırıcı addımlar atılması;

5.2.6. müxtəlif turizm növlərinin inkişafının dəstəklənməsi;

5.2.7. bərpa işlərinin həyata keçirilməsi zamanı ətraf mühitin təhlükəsizliyinin təmin olunması.

6. Dövlət Proqramının prioritet istiqamətləri

6.1. Əsaslandırma

Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzünün nəticələrinin aradan qaldırılması, işğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması, bərpası, regiona əhalinin geri qayıdışının təmin edilməsi, əhalinin rifah səviyyəsinin yüksəldilməsi və son nəticədə bölgənin tarazlı və dayanıqlı inkişafına nail olunması məqsədilə əlverişli mühitin yaradılması Dövlət Proqramının ümumi qayəsini təşkil edir.

6.2. Görüləcək tədbirlər və gözlənilən nəticələr

Dövlət Proqramının məqsəd və vəzifələrinə uyğun əsas prioritet istiqamətlər aşağıdakılardan ibarətdir:

6.2.1. Ərazilərdə təhlükəsiz yaşayışın və dövlət idarəetməsinin təşkili

İşğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası və yenidən qurulması istiqamətində əsas prioritetlərdən birini ilk növbədə ərazilərin minalardan və digər hərbi sursatdan təmizlənməsi və bu sahədə humanitar minatəmizləmə fəaliyyəti üçün mövcud potensialın mərhələli şəkildə artırılması təşkil edir.

Minatəmizləmə fəaliyyətinə dair təsdiq edilmiş illik tədbirlər planına uyğun olaraq, münaqişənin təsirinə məruz qalmış ərazilərin minalardan və partlamamış hərbi sursatdan təmizlənməsi, həmçinin onların daşınması və zərərsizləşdirilməsi, minaların və partlamamış hərbi sursatın təsirinə məruz qalmış ərazilərin nişanlanması, müvafiq xəritələrin tərtibi və elektron məlumat bazasına daxil edilməsi, eləcə də xəritələrin şəhər və rayon mərkəzlərində yerləşdirilməsi qeyd olunan istiqamətdə atılacaq zəruri addımlardır.

Bu prioritetin həyata keçirilməsi üzrə mühüm istiqamət işğaldan azad edilmiş ərazilərdə Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədinin mühafizəsi və müdafiəsinin, eləcə də polis nəzarətinin təşkili, habelə mümkün təhdidlərin qarşısının alınmasıdır.

Qeyd olunan məqsədlərə çatmaq üçün həyata keçiriləcək tədbirlərlə yanaşı, müvafiq sahələrdə dövlət idarəetməsinin təşkili və institusional inkişafı da təmin ediləcəkdir.

6.2.2. Ərazilərdə şəhər, qəsəbə və kənd yaşayış məntəqələrinin tikintisi və infrastrukturla təmini

İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə aparılan bütün yenidənqurma, bərpa və şəhərsalma işləri qabaqcıl urbanizasiya modellərinin tətbiqi ilə, əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsinə xidmət edəcək şəhərsalma prinsipləri və normalarına uyğun həyata keçiriləcəkdir. Şəhərsalma tədbirləri çərçivəsində texnoloji, demoqrafik və ekoloji şərtlərin təsiri altında dünyada dəyişən qlobal şəhər planlaşdırma tendensiyaları nəzərə alınmalıdır. Bu tendensiyaların adaptiv tətbiqi yaşayış məntəqələrində iqtisadi məhsuldarlığın artımına, həyat səviyyəsinin yüksəldilməsinə və dayanıqlılığın möhkəmlənməsinə əlavə stimul verəcəkdir.

Dövlət Proqramı çərçivəsində, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə insan kapitalının inkişafı sahəsində sosial xidmətlər şəbəkəsinin (səhiyyə, sosial müdafiə, mədəniyyət və idman, məktəblər və məktəbəqədər uşaq-tərbiyə müəssisələrinin qurulması və digər ictimai xidmətlərin təşkili) yaradılması və maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi, bölgədə məskunlaşacaq əhalinin keyfiyyətli səhiyyə və təhsil xidmətləri ilə təmin edilməsi, mədəniyyət və idman obyektlərinin bərpası və yenidən qurulması, məşğulluq imkanlarının artırılması məqsədilə fəal özünüməşğulluq proqramlarının həyata keçirilməsi və reabilitasiya müəssisələrinin qurulması planlaşdırılır.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə yerləşən tarixi abidələrin bərpası və qorunması işinin təşkili, abidələrin inventarlaşdırılması, pasportlaşdırılması, mühafizə zonalarının müəyyən edilməsi qarşıda duran əsas vəzifələrdəndir.

Məskunlaşacaq əhalinin məşğulluq imkanlarının genişləndirilməsi üçün məşğulluqyönümlü iqtisadi inkişaf siyasətinin davam etdirilməsi, əmək bazarının tənzimlənməsi sahəsində institusional strukturun təkmilləşdirilməsi və aktiv məşğulluq tədbirlərinin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi əsas vəzifələr sırasındadır.

Dövlət Proqramının məqsədlərinə uyğun olaraq, ərazilərdə məskunlaşacaq əhali üçün layiqli həyat şəraitinin təmin edilməsi istiqamətində yaşayış məntəqələrində müxtəlif dövlət xidmətlərinə (“ASAN” xidmət və DOST mərkəzləri və s.) universal çıxış təmin ediləcəkdir.

6.2.3. Əhalinin geri qayıdışı və ərazilərdə dayanıqlı icmaların yaradılması

İşğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpasının, dayanıqlı inkişafının və məcburi köçkünlərin daimi yaşayış yerlərinə qayıdışının effektiv həyata keçirilməsi idarəetmə və təhlükəsizlik məsələlərinin həlli, yaşayış yerlərinin, zəruri infrastrukturun və sosial xidmətlərin təmin olunması və məşğulluq imkanlarının yaradılması kimi vacib prioritetlərə kompleks yanaşmanı tələb edir. İlk növbədə, məcburi köçkünlər arasında sorğular və bu sorğuların nəticələrinə əsasən müvafiq planlaşdırma həyata keçirilir. Əhalinin geri qayıdışı prosesi sosial-iqtisadi inkişaf dinamikası və demoqrafik meyillər nəzərə alınmaqla, sosial ədalətin qorunması prinsipinə uyğun aparılmalıdır.

Dövlət Proqramı çərçivəsində məcburi köçkünlərin qayıdışının səmərəli təşkili və hüquqi bazasının yaradılması məqsədilə müvafiq normativ hüquqi aktların qəbul edilməsi, həmçinin əhali arasında məlumatlılığın artırılması, maarifləndirmə tədbirlərinin genişləndirilməsi üçün təbliğat işlərinin şaxələndirilməsi həyata keçiriləcək tədbirlərə daxildir. Eyni zamanda, əhalinin geri qayıdışı ilə bağlı müvafiq məlumat bazasının yaradılması, statistik göstəricilərin təhlili və məlumatların əlçatanlılığının təmin olunması da prioritet işlərdəndir.

Məcburi köçkünlərin işğaldan azad edilmiş ərazilərdəki yaşayış məntəqələrinə qayıdışı çərçivəsində yaşayış məntəqələrinin çoxşaxəli inkişafına yönəlmiş dayanıqlı icmaların yaradılması və bu icmaların ölkənin iqtisadi strukturuna inteqrasiyası nəzərdə tutulur.

6.2.4. Ərazilərin inkişafına və reinteqrasiyasına dəstək göstərən strateji əhəmiyyətli və əhatəli infrastrukturun qurulması

İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə təhlükəsizlik məsələləri nəzərə alınmaqla, infrastruktur təminatının strateji hədəflərə uyğunlaşdırılması, nəqliyyat sisteminin fasiləsiz fəaliyyəti üçün yolların çəkilməsi, telekommunikasiya şəbəkələrinin qurulması, elektrik, su, istilik və qaz təchizatının təmin edilməsi Dövlət Proqramının əsas prioritet istiqamətlərindən biridir.

Ərazilərin ölkə və region iqtisadiyyatına reinteqrasiyası çərçivəsində müasir nəqliyyat-yol infrastrukturunun qurulması zamanı bölgənin tranzit potensialından effektiv istifadə, əhalinin ehtiyacları və bu infrastrukturun işğaldan azad edilmiş ərazilərin sosial-iqtisadi inkişafına mümkün təsirləri nəzərə alınacaqdır.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə əhalinin yaşayış təminatı üçün zəruri şərtlərin yaradılması, müasir standartlara cavab verən nəqliyyat, elektrik, su, qaz, istilik və kanalizasiya təchizatı sisteminin formalaşdırılması, eyni zamanda müxtəlif iqtisadi fəaliyyət sahələrinin funksionallığının təmin olunması ilə bağlı zəruri şərait yaradılması məqsədilə ölkənin vahid informasiya-kommunikasiya məkanına hərtərəfli inteqrasiya üçün telekommunikasiya şəbəkələrinin qurulması qabaqcıl standartlar və təcrübəyə uyğun həyata keçiriləcəkdir. Bu sistemlərin qurulması zamanı ekoloji təmiz və iqtisadi sərfəli bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadənin genişləndirilməsi nəzərdə tutulur.

6.2.5. Dayanıqlı məskunlaşma üçün ərazilərin iqtisadiyyatının yerli və xarici dəyər zəncirinə inteqrasiyası

İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə iqtisadiyyatın yenidən qurulması və inkişafı iqtisadi canlanmanın yaradılması, iqtisadi aktivliyin təşviqi üçün əlverişli biznes mühitinin formalaşdırılması, su və torpaq ehtiyatlarının səmərəli idarəedilməsi mexanizminin yaradılması və bölgədə regional ixtisaslaşmanın artırılması məqsədilə tədbirlərin icrasını əhatə edəcəkdir.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə iqtisadi canlanmanın təmin edilməsi üçün əsas hədəf göstəricisi postmünaqişə dövründə ərazilərin iqtisadi cəhətdən özü-özünü təmin edən regiona çevrilməsidir. Ərazilərdə sahibkarlığın inkişafı, əlverişli biznes mühitinin yaradılması, habelə innovativ texnologiyaların tətbiqinin stimullaşdırılması üçün güzəştli kreditlərin verilməsi, təşviqat işlərinin aparılması və digər maliyyə dəstəyi tədbirlərinin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur. Həmçinin kiçik və orta sahibkarlığın rəqabətqabiliyyətliliyinin artırılması nəticəsində yeni istehsal, emal və xidmət sahələri üzrə müəssisələrin yaradılması və iş yerlərinin açılması həmin ərazilərin bərpasına və sosial-iqtisadi inkişafına töhfə verəcəkdir.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərin potensialı və coğrafi şəraiti nəzərə alınaraq, Kəlbəcər rayonu hasilat və turizm sənayesi, Ağdam rayonu emal sənayesi, Şuşa rayonu mədəniyyət və turizm sənayesi, Cəbrayıl rayonu ticarət-logistika xidməti, Qubadlı, Zəngilan, Laçın, Füzuli və Xocavənd rayonları isə kənd təsərrüfatı və turizm sahəsi üzrə yeni iqtisadi mərkəzlər kimi qiymətləndirilə bilər.

Eyni zamanda, turizm potensialından yararlanmaqla regionun rəqabətqabiliyyətli turizm məkanına çevrilməsi üçün bölgədə bu sənayenin inkişafı istiqamətində tədbirlər həyata keçiriləcəkdir.

6.2.6. Ərazilərdə ekoloji mühitin yaxşılaşdırılması və ekoloji təmiz texnologiyaların tətbiqi

Ərazilərdə meşə fondunun, flora və faunanın bərpası, enerji səmərəliliyi və ekoloji təmiz texnologiyaların tətbiqi, su ehtiyatlarından səmərəli istifadə, bərk məişət tullantılarının idarə edilməsi üçün müasir infrastrukturla təmini kimi məsələlər əsas prioritetlərdən birini təşkil edir.

"Yaşıl enerji" zonasının yaradılması çərçivəsində elektrik enerjisi dəyər zəncirinin hər bir həlqəsində "yaşıl texnologiya"lardan və "yaşıl enerji" potensialından texniki və kommersiya əlverişliliyi nəzərə alınmaqla istifadə ediləcəkdir. Ərazilərdə tikiləcək binaların və digər obyektlərin layihələndirilməsi zamanı ərazinin potensialından asılı olaraq müxtəlif bərpa olunan enerji mənbələri üzrə qurğuların quraşdırılması nəzərə alınacaqdır. Həmçinin, ekoloji təmiz nəqliyyat vasitələrindən istifadə üzrə zəruri infrastrukturun yaradılması təmin ediləcəkdir.

Ərazilərin iqtisadi-coğrafi potensialından səmərəli istifadə olunmaqla ətraf mühitin mühafizəsi və ekoloji tarazlığın qorunması məqsədilə müasir şəhərsalma prinsipləri əsasında bölgənin inkişaf etdirilməsi istiqamətində tədbirlər görüləcəkdir.

7. Gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri

İşğaldan azad edilmiş ərazilərin yenidən qurulması, bərpası və dayanıqlı inkişafı istiqamətində Dövlət Proqramının qarşısında duran hədəflərə nail olunması mümkün risklərin öncədən müəyyənləşdirilməsi, Dövlət Proqramının icrası prosesində onların aradan qaldırılması üçün zəruri alətlər kompleksinin formalaşdırılmasını, müvafiq olaraq onların həyata keçirilmə xərclərinin azaldılmasını, nəticəyönümlü addımların vaxtında və operativ atılmasını zəruri edir.

7.1. Minalardan təmizləmə müddəti

İşğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası zamanı ərazilərin minalardan və partlamamış hərbi sursatdan təmizlənməsi prosesinin müddətinin proqnozlaşdırılan müddətdən çox davam etməsi Dövlət Proqramının əsas prioritetlərinin həyata keçirilməsi ilə bağlı çətinliklər yarada bilər. Bu sahədə digər dövlətlərin, beynəlxalq hökumət və qeyri-hökumət təşkilatlarının minalardan və partlamamış hərbi sursatdan və digər partlayıcı qalıqlardan təmizlənməsi üzrə qabaqcıl təcrübəsindən istifadə olunması və mümkün əməkdaşlıq imkanları nəzərdən keçiriləcəkdir.

7.2. İdarəetmədə çətinliklər

İrimiqyaslı strateji proqramların həyata keçirilməsinə xas olan risklərdən biri idarəetmədə qərarların qəbul edilməsi prosesinin ləngiməsidir. Ərazilərin yenidən qurulması və bərpası prosesinin sürətli xarakterini, postmünaqişə reabilitasiyası üzrə fəaliyyətin ümumi səmərəliliyinin əhəmiyyətini nəzərə alaraq, idarəetmə qərarlarının çevikliyi və operativliyinin təmin olunması və Dövlət Proqramının icrası zamanı effektiv, vaxtında və koordinasiyalı icra mexanizminin reallaşdırılması bu riskin aradan qaldırılmasını şərtləndirir.

7.3. Maliyyə və iqtisadi risklər

Dövlət Proqramının icrası prosesində yarana biləcək digər risklər tədbirlərin həyata keçirilməsi, xüsusilə müxtəlif sahələri əhatə edən layihələrin maliyyə tutumluluğunun dəqiqliyi, eləcə də müvafiq kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə nəticələrin uyğunlaşdırılması ilə bağlıdır. Ərazilərin bərpası və dayanıqlı inkişafı çərçivəsində qarşıya qoyulmuş hədəflərə nail olunması və Dövlət Proqramının icrasının optimallaşdırılması məqsədilə 5 illik dövrü əhatə edən Tədbirlər Planı, əldə ediləcək nailiyyətlərin qiymətləndirilməsi üzrə nəticə indikatorlarının müəyyənləşdirilməsini, müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsinə nəzarətin daha effektiv təşkilini nəzərdə tutur.

8. Dövlət Proqramının maliyyələşmə mənbələri

Dövlət Proqramına dair tədbirlərin icrasının aşağıdakı mənbələr hesabına maliyyələşdirilməsi nəzərdə tutulur:

8.1. Azərbaycan Respublikasının dövlət büdcəsi;

8.2. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Fondu;

8.3. büdcədənkənar fondlar (Qarabağ Dirçəliş Fondu və digər fondlar);

8.4. Azərbaycan Biznesinin İnkişafı Fondu, Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyinin vəsaiti;

8.5. yerli və xarici investisiyalar;

8.6. dövlət – özəl sektor tərəfdaşlığı nəticəsində yaranan maliyyə vəsaiti;

8.7. beynəlxalq təşkilatların, donorların və fondların vəsaiti;

8.8. qanunvericiliklə nəzərdə tutulan digər mənbələr.

Dövlət Proqramında nəzərdə tutulmuş tədbirlərin maliyyələşdirilməsinə özəl investisiyaların cəlb olunması təşviq ediləcəkdir.

9. Hədəflərin monitorinqi və icrasının qiymətləndirilməsi

Dövlət Proqramının icrası qoyulan hədəflər nəzərə alınmaqla monitorinq olunacaqdır. Monitorinq məqsədilə tədbirlər üzrə ilkin, aralıq və yekun nəticələr müəyyən edilir. İlkin nəticələr Dövlət Proqramının icra olunduğu dövr ərzində hər ili, aralıq nəticələr illik əsasda olmaqla 2023-cü, 2024-cü və 2025-ci illəri, yekun nəticələr isə 2026-cı ili əhatə edir.

Sözügedən Dövlət Proqramı üzrə monitorinq və qiymətləndirmə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 6 mart tarixli 1294 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Dövlət proqramlarının tərtibi, icrası, monitorinqi və qiymətləndirilməsi” Qaydasına əsasən həyata keçiriləcəkdir.

10. Dövlət Proqramına dair Tədbirlər Planı

Dövlət Proqramında müvafiq fəaliyyət istiqamətlərinə dair Tədbirlər Planı hazırlanmışdır.

“Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı”nın Tədbirlər Planı

Sıra №-si	Tədbirin adı	İcra müddəti	Əsas icraçı qurum	Digər icraçılar	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	**aralıq nəticələr**	**yekun nəticələr**
					icra müddəti ərzində hər il	2022–2025	2026
Prioritet istiqamət 1. Ərazilərdə təhlükəsiz yaşayışın və dövlət idarəetməsinin təşkili							
Fəaliyyət istiqaməti 1.1. Ərazilərin minalardan və partlamamış hərbi sursatdan təmizlənməsi, ərazilər üzrə dövlət sərhədinin etibarlı müdafiəsi, təhlükəsizliyin və dövlət idarəetməsinin təşkili							
1.1.1.	Ərazilərin minalardan, partlamamış hərbi sursatdan, tərkibində partlayıcı olan qurğulardan və digər partlayıcı qalıqlardan təmizlənməsi işlərinin davam etdirilməsi	2022–2026	ANAMA	DİN, MN, FHN, DSX	Ərazinin minalardan təmizlənməsi üzrə işlərin davam etdirilməsi məqsədilə illik planların hazırlanması; 2020-2022-ci illərdə 57,6 min ha ərazi minalardan təmizlənmişdir	215 min ha ərazinin minalardan təmizlənməsi	Ümumilikdə 280 min ha ərazinin minalardan təmizlənməsi
1.1.2.	*Müvafiq ərazilərdə dövlət sərhədinin etibarlı mühafizəsinin təşkili*	*icra edilib*	*DSX*		*Müvafiq ərazilərdə hərbi hissələr fəaliyyətə başlamışdır*		
1.1.3.	Dövlət sərhədinin müdafiəsi məqsədilə yeni yaradılan hərbi hissələrin (sərhəd bölmələrinin) maddi-texniki təminatının gücləndirilməsi	2022–2024	DSX		Müvafiq sahədə tədbirlərin həyata keçirilməsi		
1.1.4.	Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədindən buraxılış məntəqələrinin yaradılması və fəaliyyətinin təşkili	2022–2025	DGK	DSX, AQTA	Müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	Sərhəd buraxılış məntəqələrinin fəaliyyətə başlaması	
1.	*Füzuli və Zəngilan Beynəlxalq Hava Limanlarında və digər ərazilərdə dövlət sərhədindən buraxılış məntəqələrinin yaradılması*	*icra edilib*	*DSX*		*Müvafiq ərazilərdə Dövlət Sərhəd Xidmətinin buraxılış məntəqələri yaradılmışdır*		
1.1.5.	Azərbaycan Silahlı Qüvvələri üçün müvafiq infrastrukturun yaradılması	2022–2026	MN	DŞAK	Müvafiq infrastrukturun yaradılmasına dair təkliflər hazırlanması	Hərbi şəhərciyin tikintisi	Hərbi infrastrukturun güclənməsi
1.1.6.	Əhalinin və ərazilərin yanğın təhlükəsizliyinin təmin edilməsi məqsədilə müvafiq infrastrukturun yaradılması	2022–2026	FHN	DŞAK, YİH, ARPXN	Müvafiq infrastrukturun yaradılmasına dair təkliflər hazırlanması	İnfrastrukturun qurulması üçün layihələndirmə və tikinti işlərinin aparılması	Tikinti işlərinin başa çatdırılması
1.1.7.	İnzibati ərazi vahidlərində “Təhlükəsiz şəhər” xidmətinin təşkili	2023–2025	DİN		Müvafiq xidmətin təşkilinə dair təkliflər hazırlanması	Mütəmadi olaraq müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsi	
1.1.8.	DİN-in daxili qoşunları üçün infrastrukturun yaradılması	2022–2025	DİN	DŞAK	Müvafiq infrastrukturun yaradılmasına dair təkliflər hazırlanması	Müvafiq infrastrukturun yaradılması	
1.1.9.	DTX-nin fəaliyyət məntəqələrinin yaradılması və infrastrukturla təmini	2022–2024	DTX		Müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	Müvafiq təkliflərin icrası hesabına məntəqələrin fəaliyyət göstərməsi	
1.1.10.	Mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti, habelə məhkəmə hakimiyyəti, o cümlədən prokurorluq orqanlarının inzibati binalarının və zərurət olduqda, xidməti yaşayış binalarının tikintisi	2023–2026	aidiyyəti qurumlar	DŞAK, MİH, YİH, ARPXN, BTİX, BPr	Müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	Zərurət olduğu hallarda tikinti işlərinin həyata keçirilməsi	Ərazilərdə müvafiq dövlət idarəetmə orqanlarının fəaliyyəti üçün nəzərdə tutulan infrastrukturun tamamlanması
Prioritet istiqamət 2. Ərazilərdə şəhər, qəsəbə və kənd yaşayış məntəqələrinin tikintisi və infrastrukturla təmini							
Fəaliyyət istiqaməti 2.1. Yaşayış məntəqələri üzrə ərazi planlaşdırma sənədlərinin (ümumi, baş və müfəssəl planların və şəhərsalma əsaslandırmalarının) hazırlanması							
2.1.1.	Hər bir rayon üzrə yaşayış məntəqələrinin salınacağı ərazilərin və ona dəstək infrastrukturlarının (yerüstü və yeraltı ehtiyatlar, əlavə sahələr) xəritələrinin hazırlanması	2022–2026	İN	ETSN, DŞAK, KTN, QMKİDK	Ərazilərin ətrafında yerləşən əkinə yararlı torpaq və örüş-otlaq sahələrinin ölçüləri və digər göstəriciləri, infrastruktur obyektlərinin dislokasiyası, yeraltı mineral-xammal, yerüstü və yeraltı su ehtiyatları, meşə fondu və xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərinin sərhədlərinin müəyyən edilməsi	180 xəritənin hazırlanması	219 xəritənin hazırlanması
1.	*Ərazilərdə infrastruktur obyektlərinin inventarlaşdırılması*	*icra edilib*	*İN*		*Ərazilərdəki daşınmaz əmlak və infrastruktur obyektlərinin ilkin inventarlaşdırılması yekunlaşmışdır. Ümumilikdə 14 min daşınmaz əmlakın (12,2 min ədəd tikili və 1,8 min ədəd infrastruktur obyekti) çöl-inventarlaşdırma işləri tamamlanmışdır*		

2.1.2.	İşğaldan azad edilmiş ərazilərin ümumi planının hazırlanması	*icra edilib*	DŞAK		Ümumi plan hazırlanmış və Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin Qərarı ilə təsdiq edilmişdir	
2.1.3.	Şəhərlərin baş və müfəssəl planlarının hazırlanması	2022–2024	DŞAK	ARPXN, BTİX	Baş və müfəssəl planları layihələrinin hazırlanması	7 şəhərin baş planının və mərkəz hissəsinin müfəssəl planının təsdiq edilməsi	
1.	*Ağdam şəhərinin Baş planının hazırlanması*	*icra edilib*	DŞAK		*Ağdam şəhərinin Baş planı hazırlanmış və Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin Qərarı ilə təsdiq edilmişdir*	
2.1.4.	Qəsəbə və kənd yaşayış məntəqələrinin şəhərsalma əsaslandırmalarının hazırlanması	2022–2026	DŞAK	ARPXN, BTİX	Şəhərsalma əsaslandırmasının hazırlanması və təsdiq edilməsi	8 qəsəbə və 120 kəndin şəhərsalma əsaslandırmasının hazırlanması və təsdiq edilməsi
1.	*Zəngilan rayonunun Ağalı kəndinin şəhərsalma əsaslandırılmasının hazırlanması*	*icra edilib*	DŞAK		*Zəngilan rayonunun Ağalı kəndinin şəhərsalma əsaslandırılması DŞAK-ın sərəncamı ilə təsdiq edilmişdir*	
2.1.5.	Xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərinin sərhədləri göstərilməklə xəritələrinin hazırlanması	2022–2026	ETSN	İN, DŞAK, KTN, QMKİDK	Xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərinin sərhədlərinin müəyyən edilməsi	Xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərinin sanitar-mühafizə zonasının müəyyən edilməsi	Xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərinin ərazi xəritələrinin tam olaraq yekunlaşdırılması
Fəaliyyət istiqaməti 2.2. Yaşayış məntəqələrində yaşayış sahələrinin (çoxmənzilli binalar və fərdi evlər) və sosial-ictimai obyektlərin tikintisi, daxili yol-küçə şəbəkəsinin qurulması						
2.2.1.	Yaşayış məntəqələrində çoxmənzilli binaların və fərdi evlərin inşası ilə bağlı mərhələli şəkildə tədbirlər görülməsi	2022–2026	Sifarişçi təşkilatlar	BTİX, DŞAK, MİDA, QMKİDK, ŞŞDQİ	Çoxmənzilli binaların və fərdi evlərin inşası	Ağdam, Füzuli, Şuşa, Xocavənd, Zəngilan, Kəlbəcər, Laçın, Qubadlı, Cəbrayıl, Tərtər və Xocalı rayonlarında 34500 mənzilin və fərdi yaşayış evinin inşası
1.	*Zəngilan rayonu Ağalı kəndi ərazisində "Ağıllı kənd"in tikintisi*	*icra edilib*	*KTN*		*200 fərdi yaşayış evi, 360 şagird yerlik ikimərtəbəli məktəb, 60 yerlik bağça binası, 4 ədəd qeyri-yaşayış binası, Zəfər meydanı tikilmiş, sahədaxili su, kanalizasiya, elektrik, rabitə sistemləri, 2 ədəd 250 kub m tutumu olan su anbarları tikilmiş və kommunikasiya xətləri çəkilmişdir. "Yaşıl enerji" istehsal edən Arximed qurğusu və xüsusi qurğular quraşdırılmışdır*	
2.2.2.	Şəhərlərdə və qəsəbələrdə parkların, meşə parklarının, qəbiristanlıqların, pavilyonların, bayraq meydanlarının, mərkəzi meydanların, sərgi mərkəzlərinin və digər sosial-ictimai obyektlərin tikintisi	2022–2026	BTİX, ŞŞDQİ	DŞAK, ETSN, ARPXN, YİH	Ərazi planlaşdırma sənədlərinə uyğun layihələndirmə işlərinin həyata keçirilməsi	Ağdam, Füzuli, Şuşa, Xocavənd, Zəngilan, Kəlbəcər, Laçın, Qubadlı, Cəbrayıl, Tərtər və Xocalı rayonlarında müvafiq infrastrukturun qurulması	
2.2.3.	Ərazilərdə yaşıllaşdırma sahəsində layihələrin həyata keçirilməsi	2022–2026	ETSN	ETN, ARPXN, YİH, BTİX, ŞŞDQİ, DŞAK	Yaşıllaşdırma tədbirlərinin, yaşıllıqlara aqrotexniki xidmət və mühafizə işlərinin təşkilinə dair təkliflərin hazırlanması	Şəhərdaxili, yolkənarı, kənd və qəsəbələrdə yaşıllıq sahələrinin salınması zamanı istifadə edilməsi tövsiyyə olunan yerli torpaq-iqlim şəraitinə uyğun ağac və kol bitkiləri barədə məlumatın toplanması	Müvafiq sahədə layihələrin səmərəliliyinin artması
2.2.4.	Yaşayış məntəqələrinin daxili yol-küçə şəbəkəsinin qurulması	2022–2026	BTİX, ŞŞDQİ	DŞAK, YİH, ARPXN	Ərazi planlaşdırma sənədlərinə uyğun layihələndirmə işlərinin həyata keçirilməsi	Ərazi planlaşdırma sənədlərinə uyğun Şuşa, Xocavənd, Ağdam, Füzuli, Zəngilan, Kəlbəcər, Laçın, Qubadlı, Cəbrayıl, Tərtər və Xocalı rayonlarının yaşayış məntəqələrində daxili yol-küçə şəbəkəsinin qurulması	
Fəaliyyət istiqaməti 2.3. Yaşayış məntəqələrinin kommunal (elektrik enerjisi, qaz, istilik və isti su, içməli su təchizatı, tullantı sularının axıdılması və təmizlənməsi, yağış sularının idarə olunması) və rabitə xidmətləri ilə təmin edilməsi						
2.3.1.	Elektrik təchizatı şəbəkəsinin qurulması	2022–2026	"Azərişıq" ASC	BTİX, EN, İN, "Azərenerji" ASC, DŞAK, YİH, ARPXN, ŞŞDQİ	Ərazi planlaşdırma sənədlərinə uyğun olaraq layihələndirmə işlərinin həyata keçirilməsi	Ərazi planlaşdırma sənədlərinə uyğun olaraq Şuşa, Xocavənd, Ağdam, Füzuli, Zəngilan, Kəlbəcər, Laçın, Qubadlı, Cəbrayıl, Tərtər və Xocalı rayonlarının yaşayış məntəqələrində elektrik təchizatı şəbəkəsinin tikintisi; Füzuli, Xocavənd, Cəbrayıl, Qubadlı, Zəngilan və Kəlbəcər rayonlarında 35 KV-luq Rəqəmsal YS-nin tikintisi	
1.	*Ağdam rayonunda EVX*	*icra edilib*	*"Azərişıq" ASC*		*Ağdam rayonunda 110 kV-luq ikidövrəli Təzəkənd hava xəttinin əksər hissəsi bərpa edilmişdir;* *Ağdam şəhəri ərazisində tikintisi davam edən obyektlərin müvəqqəti elektrik enerjisi təchizatı təmin olunmuşdur;* *Mərzili kəndində yerləşən Sülhməramlıların Monitorinq Mərkəzi elektrik enerjisi ilə təchiz edilmişdir*	
2.	*Füzuli rayonunda EVX*	*icra edilib*	*"Azərişıq" ASC*		*Füzuli rayonu ərazisində 9 km uzunluğunda 10 kV-luq yeni elektrik hava xətti çəkilmişdir;* *Yuxarı Veysəlli yaşayış məntəqəsində yerləşən hərbi hissələr elektirk enerjisi ilə təchiz olunmuşdur;* *Şəhər ərazisində 35 KV-luq Rəqəmsal YS tikilmişdir*	

3.	Cəbrayıl rayonunda olan dövlət obyektlərinin enerji təchizatı	icra edilib	"Azərişıq" ASC		10 kV-luq elektrik verilişi xətti çəkilmişdir; Hərəkül kəndində yerləşən 35/10 kV-luq YS-dan Hadrut qəsəbəsindəki 35/10 kV-luq YS-a qədər hava xətti bərpa edilmiş və Hadrut qəsəbəsində yerləşən strateji obyektlər elektrik enerjisi ilə təmin olunmuşdur; Cəbrayıl rayonunun İran İslam Respublikası ilə sərhədində Sərhəd Qoşunları zastavalarının elektrik təchizatı üçün 10/0,4 kV-luq 2 ədəd güc transformatoru quraşdırılmışdır		
4.	Şuşa şəhərinin və yaxın ərazilərinin elektrik enerjisi ilə təmin olunması	icra edilib	"Azərişıq" ASC		35/0,4 kV-luq 4 ədəd yarımstansiya tikilmiş, avadanlıqların quraşdırılması və 35 kV-luq ikidövrəli əlaqələndirici kabel xətlərinin çəkilməsi təmin edilmişdir; Qazanxanaların, İcra Hakimiyyətinin binasının və 5 ədəd yaşayış binasının istilik elektrik təchizatı qarşılanmışdır; "Şükürbəyli" YS-dan "Hadrut" YS-a 35 kV-luq 27 km uzunluğunda elektrik veriliş xətti çəkilmişdir; "Hadrut" –"Qırmızı Bazar" mövcud birdövrəli hava xəttinin Hadrut qəsəbəsindən Zoğalbulaq kəndinə qədər 12,7 km uzunluğunda hissəsi əsaslı təmir edilmişdir; "Azərişıq" ASC-nin Şuşa Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzi istifadəyə verilmişdir		
5.	Tərtər rayonu, Suqovuşan qəsəbəsinin və ətraf ərazilərin elektrik təchizatı	icra edilib	"Azərişıq" ASC		35/10 kV-luq "Suqovuşan" YS tikilmiş, 110/35/10 kV-luq "Tərtər" YS-dan müasir tipli 35 kV-luq ÖİN (özünüdaşıyan izolyasiyalı naqillər) elektrik veriliş xətti çəkilmişdir; Strateji əhəmiyyətli obyektlər elektrik enerjisi ilə təmin olunmuşdur		
6.	Zəngilan rayonunun və yaxın ərazilərinin elektrik enerjisi ilə təmin olunması	icra edilib	"Azərişıq" ASC		Beynəlxalq Hava Limanına 11 km uzunluğunda ikidövrəli ÖİN elektrik veriliş xətti çəkilmiş, ərazidə transformator məntəqəsində avadanlıqlar quraşdırılmışdır; Ağalı kəndinin xarici elektrik təchizatı üçün Zəngilan 110/35/10 yarımstansiyasından 18 km uzunluğunda ikidövrəli ÖİN elektrik veriliş xətti çəkilmişdir		
7.	Qubadlı və Zəngilan rayonlarının elektrik enerjisi təchizatının təmin olunması	icra edilib	"Azərişıq" ASC		"Güləbird" stansiyasında 35/10 kV-luq yeni transformator quraşdırılmışdır; Qubadlı rayonuna 28 km, Zəngilan rayonuna xəttin davamı olaraq 18 km uzunluğunda EVX xətti çəkilmişdir		
8.	Xocavənd rayonu ərazisində tikintisi planlaşdırılan Kompleksin xarici elektrik təchizatı	icra edilib	"Azərişıq" ASC		400 kVA gücündə Komplekt Transformator Məntəqələri (KTM) quraşdırılmış, 13 km uzunluğunda ÖİN xətti çəkilmiş və 1000 kVA gücündə KTM quraşdırılmışdır; Hadrut qəsəbəsində 35 KV-luq YS tikilmişdir		
9.	Kəlbəcər rayonunda hərbi hissələrin elektrik enerjisi ilə təmin edilməsi	icra edilib	"Azərişıq" ASC		Strateji obyektlərin elektriklə təchizatı üçün hava xətləri çəkilmiş, KTM quraşdırılaraq gərginlik verilmişdir; Kəlbəcər rayonu ərazisində dövlət sərhədi elektrik enerjisi ilə təmin olunmuşdur		
10.	Laçın rayonu ərazisində yerləşən dövlət əhəmiyyətli obyektlərin elektrik təchizatının təmin olunması	icra edilib	"Azərişıq" ASC		"Güləbird" SES-dən Laçın dəhlizinədək olan hissədə 35 kV-luq birdövrəli hava xətti bərpa edilmişdir (L= 15,0 km); Laçın dəhlizində 10,0 km məsafədə 35 kV-luq universal ÖİN kabel xətti çəkilmişdir; Bir sıra yaşayış yerlərində ÖİN xətti çəkilmiş və KTM quraşdırılmışdır		
2.3.2.	Qaz təchizatı məqsədilə paylayıcı şəbəkənin qurulması	2022–2026	SOCAR	BTİX, EN, İN, FHN, DŞAK, YİH, ARPXN, ŞŞDQİ	Ərazi planlaşdırma sənədlərinə uyğun olaraq layihələndirmə işlərinin həyata keçirilməsi	Ərazi planlaşdırma sənədlərinə uyğun olaraq Şuşa, Xocavənd, Ağdam, Füzuli, Zəngilan, Kəlbəcər, Laçın, Qubadlı, Cəbrayıl, Tərtər və Xocalı rayonlarının yaşayış məntəqələrində qaz paylayıcı şəbəkənin qurulması	
2.3.3.	İstilik və isti su təchizatı şəbəkələrinin qurulması	2022–2026	BTİX, ŞŞDQİ	DŞAK, SOCAR, "Azəristiliktəchizat" ASC, EN, FHN, YİH, ARPXN	Ərazi planlaşdırma sənədlərinə uyğun olaraq layihələndirmə işlərinin həyata keçirilməsi	Ərazi planlaşdırma sənədlərinə uyğun Şuşa, Xocavənd, Ağdam, Füzuli, Zəngilan, Kəlbəcər, Laçın, Qubadlı, Cəbrayıl, Tərtər və Xocalı rayonlarının yaşayış məntəqələrində istilik və isti su təchizatı şəbəkələrinin qurulması	
1.	Şuşa şəhərində müvafiq binaların isitmə və isti su ilə təmin edilməsi üçün qazanxanaların və binadaxili sistemlərin quraşdırılması	icra edilib	"Azəristilik-təchizat" ASC	DŞAK, EN	Şuşa rayonunda qazanxana və istilik məntəqəsi tikilmiş, müxtəlif təyinatlı binalarda məhəlledaxili və binadaxili istilik və isti su təchizatı sistemləri qurulmuşdur		
2.3.4.	İçməli su təchizatı, tullantı sularının axıdılması və təmizlənməsi, yağış sularının idarə olunması şəbəkələrinin qurulması	2022–2026	"Azərsu" ASC	BTİX, ETSN, DŞAK, YİH, ARPXN, ŞŞDQİ	Ərazi planlaşdırma sənədlərinə uyğun olaraq layihələndirmə işlərinin həyata keçirilməsi	33 yaşayış məntəqəsində müvafiq şəbəkələrin tikintisinin başa çatdırılması və əlavə 57 yaşayış məntəqəsində müvafiq şəbəkələrin layihələndirilməsi və tikintisi işlərinə başlanılması	97 yaşayış məntəqəsində müvafiq şəbəkələrin layihələndirilməsi və tikintisi işlərinin başa çatdırılması
2.3.5.	Rabitə xidmətlərinin (telefon, internet, multimedia) təşkili	2022–2026	RİNN	BTİX, DŞAK, YİH, ARPXN, ŞŞDQİ	Ərazi planlaşdırma sənədlərinə uyğun olaraq layihələndirmə işlərinin həyata keçirilməsi	Ərazi planlaşdırma sənədlərinə uyğun olaraq Şuşa, Xocavənd, Ağdam, Füzuli, Zəngilan, Kəlbəcər, Laçın, Qubadlı, Cəbrayıl, Tərtər və Xocalı rayonlarının yaşayış məntəqələrində rabitə xidmətlərinin həyata keçirilməsi	
1.	Şuşa şəhərinin rabitə (telefon, internet, multimedia) xidmətləri ilə təmin olunması	icra edilib	RİNN		Şuşa və Bakı şəhərləri arasında sabit telefon rabitəsi bərpa edilib, şəhərdaxili rabitə şəbəkəsinin yenidən qurulması işlərinə başlanılıb, abunəçilər yüksəksürətli internet və telefon xidmətləri ilə təmin olunub		
2.	Zəngilan rayonunun Ağalı kəndinin rabitə (telefon, internet, multimedia) xidmətləri ilə təmin olunması	icra edilib	RİNN		Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində fərdi evlər və qeyri-əhali kateqoriyalı abunəçilər telefonla və internetlə təmin olunub		

Fəaliyyət istiqaməti 2.4. Yaşayış məntəqələrində müasir təhsil infrastrukturunun qurulması						
2.4.1.	Əhalinin geri qayıdışına əsaslanaraq mərhələli şəkildə ümumi (bölgələrin xüsusiyyətlərini nəzərə alaraq müxtəlif təmayüllü məktəblər, liseylər və gimnaziyalar, internat tipli xüsusi ümumtəhsil məktəbləri, inteqrasiya təlimli internat tipli məktəblər) və məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin tikintisi və bərpası	2022–2026	ETN	DŞAK, YİH, ARPXN, ŞŞDQİ	Ərazi planlaşdırma sənədlərinə uyğun olaraq, yaşayış məntəqələrində təhsil müəssisələrinin tikintisi və bərpası ilə bağlı təkliflər hazırlanması	Şuşa rayonunda 7, Ağdam rayonunda 29, Füzuli rayonunda 23, Zəngilan rayonunda 21, Kəlbəcər rayonunda 30, Laçın rayonunda 21, Qubadlı rayonunda 16, Cəbrayıl rayonunda 25, Xocavənd rayonunda 20, Tərtər rayonunda (Suqovuşan və Talış kəndləri daxil olmaqla) 5 məktəbəqədər və ümumi təhsil müəssisəsinin tikintisi və bərpası	Ərazilərdə ümumi və məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin fəaliyyətinin təmin edilməsi
1.	*Tərtər rayonunun Suqovuşan kəndində 144 şagird yerlik tam orta məktəbin əsaslı təmiri*	*icra edilib*	*ETN*		*Müvafiq məktəb istifadəyə verilmişdir*		
2.4.2.	İri şirkətlər tərəfindən məktəbəqədər və peşə təhsili müəssisələrinin tikintisinin təşviq edilməsi	2022–2026	ETN	YİH, ARPXN	Şirkətlərlə əməkdaşlıq əlaqələrinin qurulması	Şirkətlərlə görüşlər keçirilməsi, həyata keçiriləcək təşəbbüslərin müzakirəsi	Birgə təşəbbüslərin həyata keçirilməsi
2.4.3.	Ərazilərdə ölkənin müvafiq ali təhsil müəssisəsinin filiallarının yaradılması ilə bağlı tədbirlər görülməsi	2022–2026	ETN	KTN, digər MİH, YİH, ARPXN	Filialın yaradılması ilə bağlı təhlillər aparılması və təkliflər paketinin hazırlanması	1 filialın yaradılması	1 filialın fəaliyyətə başlaması
2.4.4.	Ərazilərin iqtisadi potensialı və əmək bazarının tələbləri nəzərə alınmaqla, peşə və orta ixtisas təhsili müəssisələrinin fəaliyyətinin təmin edilməsi	2022–2026	ETN	DŞAK, ƏƏSMN, KTN, DTA	Təhsil müəssisələrinin tikintisi və bərpası ilə bağlı təkliflər hazırlanması	9 təhsil müəssisəsinin, o cümlədən 8 peşə təhsili və 1 orta ixtisas təhsili müəssisəsinin tikintisinin və bərpasının layihələndirilməsi; 4 təhsil müəssisəsinin, o cümlədən 3 peşə təhsili və 1 orta ixtisas təhsili müəssisəsinin tikintisinə və bərpasına başlanılması	9 təhsil müəssisəsinin, o cümlədən 8 peşə təhsili və 1 orta ixtisas təhsili müəssisəsinin istifadəyə verilməsi
2.4.5.	Nüfuzlu xarici təhsil müəssisəsinin filialının yaradılması istiqamətində təşviqedici tədbirlər görülməsi	2022–2026	ETN	İN, AMEA, XİN	Regionun sosial-iqtisadi ehtiyaclarının və kadr potensialının təhlil olunması və müvafiq təkliflər hazırlanması	Filialı yaradılacaq ali təhsil müəssisəsinin müəyyənləşdirilməsi	Filialın yaradılması və fəaliyyətinin təmin edilməsi
2.4.6.	Əhalinin rəqəmsal bilik və bacarıqlarının artırılması məqsədilə təlimlərin təşkili	2022–2026	ETN	RİNN, İN	Rəqəmsal transformasiya məqsədləri üçün yeni kadrların hazırlanması	Kadrların rəqəmsal bilik və bacarıqlarının inkişaf etdirilməsi	Yüksəkixtisaslı kadr potensialının yaradılması
2.4.7.	Regional tibbi təhsil müəssisələrinin tikintisi	2022–2026	SN	DŞAK, ETN, YİH, ARPXN	Tibbi təhsil müəssisələrinin yaradılması ilə bağlı təkliflər hazırlanması	1 tibbi təhsil müəssisəsinin tikintisi	1 tibbi təhsil müəssisəsinin fəaliyyətə başlaması
Fəaliyyət istiqaməti 2.5. Yaşayış məntəqələrində əlçatan və keyfiyyətli tibb xidmətləri infrastrukturunun qurulması						
2.5.1.	Qəsəbə və kəndlərdə ailə sağlamlıq mərkəzləri və tibb məntəqələrinin tikintisi və tibbi xidmətin təşkili	2023–2026	SN	DŞAK, İTSDA, YİH, ARPXN	Ailə sağlamlıq mərkəzləri və tibb məntəqələrinin tikintisi ilə bağlı təkliflər hazırlanması	49 ailə sağlamlıq mərkəzinin və 39 tibb məntəqəsinin tikintisinin layihələndirilməsi, 41 ailə sağlamlıq mərkəzinin və 33 tibb məntəqəsinin tikintisinin başa çatdırılması	49 ailə sağlamlıq mərkəzinin və 39 tibb məntəqəsinin tikintisinin başa çatdırılması və tibbi xidmətin təşkili
1.	*Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində və Xocavənd rayonunun Hadrut qəsəbəsində ailə sağlamlıq mərkəzlərinin fəaliyyətinin təşkili*	*icra edilib*	*TƏBİB*	*DŞAK, İTSDA, YİH, ARPXN*	*Ailə sağlamlıq mərkəzlərinin fəaliyyəti təşkil edilib, zəruri tibbi avadanlıqlarla təmin edilib və tibb personalı cəlb olunub*		
2.5.2.	Çoxprofilli modul tipli xəstəxananın (poliklinika da daxil olmaqla) tikintisi və tibbi xidmətin təşkili	2022–2026	İTSDA	DŞAK, SN, YİH, ARPXN	Modul tipli xəstəxananın tikintisi ilə bağlı təkliflər hazırlanması	Modul tipli xəstəxananın tikintisinin layihələndirilməsi və inşası	Modul tipli xəstəxananın tikintisinin başa çatdırılması və tibbi xidmətin təşkili
1.	*Zəngilan, Ağdam rayonlarında və Hadrut qəsəbəsində çoxprofilli modul tipli xəstəxanalar*	*icra edilib*	*İTSDA*	*DŞAK, YİH, ARPXN, TİKA (Türkiyə)*	*Müvafiq tədbirin icrası çərçivəsində Zəngilanda tikinti işləri 50% tamamlanıb, 2022-ci ilin sonunadək hər 3 modul tipli xəstəxana istifadəyə veriləcək;* *Türk Əməkdaşlıq və Koordinasiya Agentliyi (TİKA) ilə əməkdaşlıq çərçivəsində 2 modul tipli xəstəxana üçün tibbi avadanlıq və digər əsas vəsait formasında ianə cəlb olunub, 2022-ci il noyabr ayının sonunadək təhvil verilməsi nəzərdə tutulur*		
2.5.3.	Rayon Mərkəzi Xəstəxanalarının (RMX) tikintisi və tibbi xidmətin təşkili	2022–2026	SN	DŞAK, İTSDA, YİH, ARPXN	RMX tikintisi ilə bağlı təkliflər hazırlanması	4 RMX-nin tikinti layihəsinin hazırlanması və 6 RMX-nin tikintisinin başa çatdırılması	8 RMX-nin tikintisinin başa çatdırılması və tibbi xidmətin təşkili
2.5.4.	Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzlərinin (GEM) tikintisi və tibbi xidmətin təşkili	2022–2026	SN	DŞAK, İTSDA, YİH, ARPXN	GEM-lərin tikintisi ilə bağlı təkliflər hazırlanması	6 GEM-in tikinti layihəsinin hazırlanması və həyata keçirilməsi	8 GEM-in tikintisinin başa çatdırılması və tibbi xidmətin təşkili

2.5.5.	Psixiatriya xəstəxanasının tikintisi və tibbi xidmətin təşkili	2024–2026	SN	DŞAK, İTSDA, YİH, ARPXN	Psixiatriya xəstəxanasının tikintisi ilə bağlı təkliflər hazırlanması	Psixiatriya xəstəxanasının layihələndirilməsi və tikintisi	Psixiatriya xəstəxanasının tikintisinin başa çatdırılması və tibbi xidmətin təşkili
2.5.6.	Onkologiya xəstəxanasının tikintisi və tibbi xidmətin təşkili	2024–2026	SN	DŞAK, İTSDA, YİH, ARPXN	Onkologiya xəstəxanasının tikintisi ilə bağlı təkliflər hazırlanması	Onkologiya xəstəxanasının layihələndirilməsi və tikintisi	Onkologiya xəstəxanasının tikintisinin başa çatdırılması və tibbi xidmətin təşkili
2.5.7.	Vərəm əleyhinə xəstəxanaların tikintisi və tibbi xidmətin təşkili	2024–2026	SN	DŞAK, İTSDA, YİH, ARPXN	Vərəm əleyhinə xəstəxanaların tikintisi ilə bağlı təkliflər hazırlanması	Vərəm əleyhinə xəstəxanaların layihələndirilməsi və tikintisi	Vərəm əleyhinə xəstəxanaların tikintisinin başa çatdırılması və tibbi xidmətin təşkili
2.5.8.	Təcili tibbi yardım stansiyalarının (TTYS) tikintisi və tibbi xidmətin təşkili	2023–2026	SN	DŞAK, İTSDA, YİH, ARPXN	TTYS-lərin tikintisi ilə bağlı təkliflər hazırlanması	3 ədəd TTYS-nin layihələndirilməsi və tikintisi	3 ədəd TTYS-nin tikintisinin başa çatdırılması və tibbi xidmətin təşkili
2.5.9.	Regional Perinatal Mərkəzinin tikintisi və tibbi xidmətin təşkili	2024–2026	SN	DŞAK, İTSDA, YİH, ARPXN	Regional Perinatal Mərkəzinin tikintisi ilə bağlı təklif hazırlanması	Regional Perinatal Mərkəzinin layihələndirilməsi və tikintisi	Regional Perinatal Mərkəzinin tikintisinin başa çatdırılması və tibbi xidmətin təşkili
2.5.10.	Məhkəmə Tibbi Ekspertiza və Patoloji Anatomiya Birliyinin (MTEPAB) rayon şöbələrinin tikintisi və tibbi xidmətin təşkili	2022–2026	SN	DŞAK, İTSDA, YİH, ARPXN	MTEPAB-ın rayon şöbələrinin yaradılması ilə bağlı təkliflər hazırlanması	MTEPAB-ın 7 rayon şöbəsinin layihələndirilməsi və tikintisi	MTEPAB-ın 8 rayon şöbəsinin tikintisinin başa çatdırılması və tibbi xidmətin təşkili
2.5.11.	Regional Xüsusi Təhlükəli İnfeksiyalara Nəzarət Mərkəzinin tikintisi və tibbi xidmətin təşkili	2023–2026	SN	DŞAK, İTSDA, YİH, ARPXN	Regional Xüsusi Təhlükəli İnfeksiyalara Nəzarət Mərkəzinin tikintisi ilə bağlı təklifin hazırlanması	Mərkəzin layihələndirilməsi və tikintisi	Mərkəzin tikintisinin başa çatdırılması və tibbi xidmətin təşkili
2.5.12.	QİÇS-lə Mübarizə Mərkəzinin tikintisi və tibbi xidmətin təşkili	2023–2026	SN	DŞAK, İTSDA, YİH, ARPXN	QİÇS-lə Mübarizə Mərkəzinin tikintisi ilə bağlı təklifin hazırlanması	Mərkəzin layihələndirilməsi və tikintisi	Mərkəzin tikintisinin başa çatdırılması və tibbi xidmətin təşkili
2.5.13.	Narkoloji dispanserin tikintisi və tibbi xidmətin təşkili	2023–2026	SN	DŞAK, İTSDA, YİH, ARPXN	Narkoloji dispanserin tikintisi ilə bağlı təklifin hazırlanması	Dispanserin layihələndirilməsi və tikintisi	Dispanserin tikintisinin başa çatdırılması və tibbi xidmətin təşkili
2.5.14.	Hərbi hospitalların tikintisi və tibbi xidmətin təşkili	2023–2026	MN	DŞAK, DSX, DİN, SN	Hərbi hospitalların tikintisi ilə bağlı təkliflər hazırlanması	Hərbi hospitalların layihələndirilməsi və tikintisi	1 ədəd 182 çarpayılıq və 1 ədəd 80 çarpayılıq hərbi hospitalın tikintisinin başa çatdırılması və tibbi xidmətin təşkili
2.5.15.	Ərazilərdə psixo-sosial reabilitasiya, o cümlədən köçürüləcək şəxslərin əvvəlcədən tibbi yoxlanışdan keçirilməsi üçün tədbirlərin təşkili	2022–2026	SN	İTSDA, FHN, ƏƏSMN, YİH, QMKİDK, ARPXN, ŞŞDQİ	Müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	Müvafiq sahədə tədbirlərin həyata keçirilməsi	Geri qayıdan şəxslərin reabilitasiyası
2.5.16.	Mərkəzi Qan Bankının regional bölməsinin tikintisi	2023–2026	SN	DŞAK, YİH, ARPXN	Mərkəzi Qan Bankının regional bölməsinin tikintisi ilə bağlı təklif hazırlanması	Mərkəzi Qan Bankının regional bölməsinin layihələndirilməsi və tikintisi	Mərkəzi Qan Bankının regional bölməsinin tikintisinin başa çatdırılması
2.5.17.	Sanatoriyaların və düşərgələrin tikintisi	2022–2026	SN	DŞAK, SN, YİH, AHİK cəlb edilməklə	Sanatoriyaların və düşərgələrin tikintisi ilə bağlı təkliflər hazırlanması	Sanatoriyaların və düşərgələrin layihələndirilməsi və tikintisi	Sanatoriyaların və düşərgələrin tikintisinin başa çatdırılması
Fəaliyyət istiqaməti 2.6. Yaşayış məntəqələrində idman, sağlamlıq və mədəni-məişət xidməti infrastrukturunun qurulması							
2.6.1.	Olimpiya idman kompleksinin tikintisi	2024–2026	GİN	DŞAK, YİH, ARPXN	Olimpiya idman kompleksinin tikintisi ilə bağlı təkliflər hazırlanması	Olimpiya idman kompleksinin layihələndirilməsi və tikintisi	1 şəhər üzrə 1 olimpiya idman kompleksinin istifadəyə verilməsi
2.6.2.	Gənclər evlərinin tikintisi	2024–2026	GİN	DŞAK, YİH, ARPXN	Gənclər evlərinin tikintisi ilə bağlı təkliflər hazırlanması	Gənclər evlərinin layihələndirilməsi və tikintisi	2 şəhər üzrə 2 gənclər evinin istifadəyə verilməsi
2.6.3.	Universal idman zallarının (üzgüçülük hovuzları, gimnastika, güləş, əl oyunları, açıq tipli idman meydançaları və digər idman təsisatları ilə birgə) tikintisi	2023–2026	GİN	DŞAK, YİH, ARPXN	Universal idman zallarının tikintisi ilə bağlı təkliflər hazırlanması	Universal idman zallarının layihələndirilməsi və tikintisi	2 şəhərdə 2 universal idman zalının istifadəyə verilməsi
2.6.4.	“İmarət” stadionunun (futbol məktəbi, “Qarabağ” futbol klubu üçün köməkçi idman təsisatları ilə birgə) tikintisi	2023–2026	GİN	DŞAK, YİH, ARPXN	“İmarət” stadionunun tikintisi ilə bağlı təkliflər hazırlanması	Tikinti işlərinin layihələndirilməsi və Ağdam şəhərində tikintinin başlanılması	Tikintinin yekunlaşdırılması və kompleksin istifadəyə verilməsi
Fəaliyyət istiqaməti 2.7. Yaşayış məntəqələrində mədəniyyət tədbirlərinin keçirilməsi və mədəni irs obyektlərinin bərpası							
2.7.1.	Mədəniyyət tədbirləri və layihələrinin, o cümlədən festivalların, poeziya günlərinin keçirilməsi	2022–2026	MdN	XİN	Müvafiq sahədə təkliflərin hazırlanması	Müvafiq sahədə 4 tədbirin həyata keçirilməsi	Ərazilərdə mədəniyyət ənənəsinin bərpası
1.	*Vaqif Poeziya Günləri ənənəsinin bərpa edilməsi*	2022–2026	*MdN*		*Hər il Şuşa şəhərində “Vaqif Poeziya Günləri” keçirilir*		

2.	*Xarıbülbül festivalı ənənəsinin bərpa edilməsi*	2022–2026	*MdN*		*Hər il Şuşa şəhərində Xarıbülbül Folklor Festivalı keçirilir*		
2.7.2.	Tamamilə və ya qismən dağıdılmış muzeylərin tikintisi və bərpası	2022–2026	MdN	DŞAK, MAİ	Hər rayon üzrə dağıdılmış muzeylərin monitorinqinin aparılması, muzey fondlarının inventarizasiyası, muzeylər barədə arxiv materiallarının araşdırılması	Hazırlanmış müvafiq konsepsiyalar əsasında muzeylərin tikintisi, bərpası və təmiri	Muzeylərin fəaliyyətinin bərpası
2.7.3.	İşğal və Zəfər muzeyləri komplekslərinin yaradılması ilə bağlı tədbirlərin həyata keçirilməsi	2022–2026	MdN	DŞAK, ARPXN	İşğal və Zəfər muzeyləri kompleksləri üçün konsepsiyaların hazırlanması və layihələndirmə işlərinin həyata keçirilməsi	İşğal və Zəfər muzeyləri komplekslərinin tikintisi	İşğal və Zəfər muzeyləri komplekslərinin fəaliyyət göstərməsi
2.7.4.	Tarix və mədəniyyət abidələrində, eləcə də daşınmaz tarix-mədəniyyət abidələrində bərpa, konservasiya, rekonstruksiya və regenerasiya işlərinin aparılması	2022–2026	MdN	DŞAK, DTA, AMEA	Abidələrin ilkin inventarlaşdırılması, cari vəziyyətinin təhlili, foto, video və 3D formatında qeydə alınması və məlumat bazasının yaradılması	Abidələrin tikinti, təmir və bərpa işlərinin layihələndirilməsi və həyata keçirilməsi	Abidələrin bərpa edilməsi və elektron məlumat bazasının yaradılması
1.	*Xurşidbanu Natəvanın qəbirüstü abidəsinin ucaldılması*	*icra edilib*	*MdN*		*2022-ci il oktyabrın 4-də Ağdam şəhərində Xan qızı Natəvanın qəbirüstü abidəsinin açılışı olmuşdur*		
2.7.5.	Mədəni xidmətlərin təşkili üçün bədii kollektivlərin yaradılması	2022–2026	MdN	QMKİDK	Müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	Bədii kollektivlərlə bağlı tələbatın müəyyən edilməsi və kollektivlərin yaradılmasına başlanılması	6 bədii kollektivin yaradılması (yeni və ya bərpa olunmaqla)
2.7.6.	Mədəniyyət müəssisələri və obyektlərinin yaradılması ilə bağlı tədbirlər görülməsi	2023–2026	MdN	DŞAK, DTA, BTİX, YİH, ARPXN	İnfrastrukturun yaradılacağı ərazinin müəyyən edilməsi və tikinti işlərinin layihələndirilməsi	Planlaşdırılan ərazilərdə infrastrukturun tikintisi	Geri qayıdış mərhələlərinə uyğun olaraq planlaşdırılan ərazilərdə mədəniyyət infrastrukturunun fəaliyyət göstərməsi
1.	*Ağdam və Füzuli rayonlarında Heydər Əliyev Mərkəzi, “Art Mall” Kompleksi və mədəniyyət müəssisələrinin yaradılması*	*2023–2026*	*MdN*	*DŞAK, DTA, BTİX, YİH, ARPXN*	*Müvafiq sahədə layihələndirmə işlərinin aparılması*	*Hazırlanmış layihəyə uyğun tikintinin həyata keçirilməsi*	*Müvafiq mədəniyyət müəssisələri və obyektlərinin fəaliyyət göstərməsi*
2.	*Cəbrayıl, Zəngilan, Qubadlı və Laçın rayonlarında və Xocavənd rayonunun Hadrut qəsəbəsində Heydər Əliyev Mərkəzi və mədəniyyət müəssisələrinin yaradılması*	*2023–2026*	*MdN*	*DŞAK, DTA, BTİX, YİH, ARPXN*	*Müvafiq sahədə layihələndirmə işlərinin aparılması*	*Hazırlanmış layihəyə uyğun tikintinin həyata keçirilməsi*	*Müvafiq mədəniyyət müəssisələri və obyektlərinin fəaliyyət göstərməsi*
3.	*Kəlbəcər rayonunda və Tərtər rayonunun Suqovuşan qəsəbəsində Heydər Əliyev Mərkəzi və mədəniyyət müəssisələrinin yaradılması*	*2024–2026*	*MdN*	*DŞAK, DTA, BTİX, YİH, ARPXN*	*Müvafiq sahədə layihələndirmə işlərinin aparılması*	*Layihəyə uyğun tikintinin həyata keçirilməsi*	*Müvafiq mədəniyyət müəssisələri və obyektlərinin fəaliyyət göstərməsi*
Fəaliyyət istiqaməti 2.8. Yaşayış məntəqələrində dövlət xidmətlərinə (“ASAN xidmət”, DOST mərkəzləri vasitəsilə və s.) çıxışın təmini							
2.8.1.	“ASAN xidmət” mərkəzlərinin yaradılması	2022–2026	VXSİDA	DŞAK, ŞŞDQİ, ARPXN	“ASAN xidmət” mərkəzlərinin layihələrinin hazırlanması	Ərazi planlaşdırma sənədlərinə uyğun olaraq “ASAN xidmət” mərkəzinin və “ASAN Həyat” kompleksinin tikintisi	Əhalinin dövlət xidmətlərinə əlçatanlığının təmin edilməsi
1.	*Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində “ASAN xidmət”in fəaliyyətinin təşkili*	*icra edilib*	*VXSİDA*		*Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində “ASAN xidmət” fəaliyyətə başlamışdır*		
2.8.2.	Sosial siyasət sahəsində dövlət xidmətlərinin müasir infrastrukturunun qurulması	2023–2026	ƏƏSMN	DŞAK, YİH, ARPXN	“Bir pəncərə” prinsipi ilə məşğulluq, əmək, əlillik və sosial müdafiə sahələrində, o cümlədən vahid əlaqələndirmə mərkəzi üzrə xidmətlərin təşkili üçün layihələndirmə işlərinin həyata keçirilməsi	Müvafiq infrastrukturun tikintisi işlərinin həyata keçirilməsi	Regional DOST mərkəzi, Peşə Hazırlığı Mərkəzi, 7 DOST filialı və 1 Reabilitasiya Mərkəzi üzrə infrastrukturun yaradılması və vətəndaşlara xidmətlər göstərilməsi
1.	*Cəbrayıl rayonunda regional DOST mərkəzinin yaradılması*	*2023–2026*	*ƏƏSMN*	*DŞAK, YİH, ARPXN*	*Ərazi planlaşdırma sənədlərinə uyğun olaraq tikinti işlərinin layihələndirilməsi*	*Layihəyə uyğun tikinti işlərinin həyata keçirilməsi*	*Müvafiq DOST mərkəzinin fəaliyyət göstərməsi*
2.	*Cəbrayıl rayonunda Peşə Hazırlığı Mərkəzinin yaradılması*	*2023–2026*	*ƏƏSMN*	*DŞAK, YİH, ARPXN*	*Ərazi planlaşdırma sənədlərinə uyğun olaraq tikinti işlərinin layihələndirilməsi*	*Layihəyə uyğun tikinti işlərinin həyata keçirilməsi*	*Müvafiq Peşə Hazırlığı Mərkəzinin fəaliyyət göstərməsi*
3.	*Ağdam, Füzuli, Zəngilan, Qubadlı, Kəlbəcər, Laçın və Şuşa şəhərində DOST Mərkəzinin filiallarının yaradılması*	*2023–2026*	*ƏƏSMN*	*DŞAK, ŞŞDQİ, YİH, ARPXN*	*Ərazi planlaşdırma sənədlərinə uyğun olaraq tikinti işlərinin layihələndirilməsi*	*Layihəyə uyğun tikinti işlərinin həyata keçirilməsi*	*Müvafiq DOST Mərkəzinin filiallarının fəaliyyət göstərməsi*

4.	*Kəlbəcər rayonunda əlilliyi olan şəxslər üçün Reabilitasiya Mərkəzinin yaradılması*	*2023–2026*	*ƏƏSMN*	*DŞAK, YİH, ARPXN*	*Ərazi planlaşdırma sənədlərinə uyğun olaraq tikinti işlərinin layihələndirilməsi*	*Layihəyə uyğun tikinti işlərinin həyata keçirilməsi*	*Reabilitasiya Mərkəzinin fəaliyyət göstərməsi*
Fəaliyyət istiqaməti 2.9. Yaşayış məntəqələrinin salınmasına özəl investisiyaların cəlb edilməsi və dövlət–özəl tərəfdaşlığının qurulması							
2.9.1.	Ərazilərdə ipoteka kreditləşməsi vasitəsilə yaşayış sahələrinin satışının dəstəklənməsi	2022–2026	İKZF	MİDA	Yaşayış sahəsinin alınması üçün ipoteka kreditləşməsi mexanizminin şərtlərinə yenidən baxılması (kreditin girova, gəlirin borca nisbətləri və s.)	Müvafiq qanunvericilik aktlarının qəbul edilməsi	İpoteka kreditlərinin verilməsi
2.9.2.	Ərazilərdə ipoteka kreditləşməsi vasitəsilə yaşayış sahələrinin satışının dəstəklənməsi məqsədilə İKZF-nin kapitallaşdırılması	2022–2026	İKZF	MİDA	Maliyyə dəstəyi məbləği və mənbələrinin müəyyən olunması	İKZF-nin kapitallaşdırılması	İpoteka kreditləri üzrə bağlanılmış müqavilələrin sayının artırılması
2.9.3.	Yaşayış sahələrinin tikintisi, habelə tikinti materiallarının istehsalı ilə məşğul olan subyektlərin maliyyə resurslarına çıxış imkanlarının genişləndirilməsi, cəlb edilmiş resursların maya dəyərinin azaldılması	2022–2026	İKZF	İN	Sahibkarların müvəkkil banklardan manatla aldıqları kreditlərə zəmanət verilməsi mexanizminin təkmilləşdirilməsi, İKZF-nin zəmanəti ilə alınan kreditlər üzrə hesablanmış faizlərin bir hissəsinə subsidiyanın verilməsi	Müvafiq qanunvericilik təşəbbüslərinin göstərilməsi və vəsait ayrılması	Tikinti işlərinin artması, tikinti materiallarının maya dəyərinin ucuzlaşması
Prioritet istiqamət 3. Əhalinin geri qayıdışı və ərazilərdə dayanıqlı icmaların yaradılması							
Fəaliyyət istiqaməti 3.1. Əhalinin geri qayıdışının və ərazilərə inteqrasiyasının təmin edilməsi							
3.1.1.	Məcburi köçkünlər arasında aparılacaq sosioloji sorğu əsasında əhalinin geri qayıdışı ilə bağlı ilkin proqnozların hazırlanması	2022–2026	QMKİDK		Respondentlərin dairəsinin müəyyən edilməsi və sorğuların hazırlanması	37 500 ailə arasında sorğunun keçirilməsi	45 000 ailəni əhatə edən sorğuların keçirilməsi
3.1.2.	Məcburi köçkünlərin yeni salınmış yaşayış məntəqələrinə geri qayıdışı üçün məlumatlandırma, təbliğat-izahat və təşviqat işlərinin aparılması	2022–2026	QMKİDK	YİH, ARPXN	Müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	43 000 nüsxə məlumat kitabçası/maarifləndirici broşürün hazırlanması, 38 kütləvi tədbir, 39 məlumat turunun keçirilməsi, 265 videoçarx, 89 televiziya və radio verilişi, sosial şəbəkə hesablarında 1220 poster, 43 flaşmob və ya 3D abstrakt animasiya, 39 sosial reklamın yayımlanması	55 000 nüsxə məlumat kitabçası/maarifləndirici broşürün hazırlanması, 45 kütləvi tədbir, 48 məlumat turunun keçirilməsi, 350 videoçarx, 100 televiziya və radio verilişi, sosial şəbəkə hesablarında 1460 poster, 45 flaşmob və ya 3D abstrakt animasiya, 48 sosial reklamın yayımlanması
3.1.3.	Əhalinin yaşayış məntəqələrinə qayıdışının asanlaşdırılması və gənclərin bu prosesdə iştirakının təşviqi üçün işğaldan azad olunmuş ərazilərdə məcburi köçkün gənclərdən ibarət könüllü proqramlarının icrası	2022–2026	GF	GİN, QMKİDK, ARPXN	Müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	Hər rayon üzrə tələbata uyğun olaraq könüllülərin seçilməsi	Gənclər arasında könüllülük fəaliyyətinin gücləndirilməsi
3.1.4.	Tərtib edilmiş planlar üzrə bərpa qrafikinə uyğun olaraq mərhələli formada inşa edilmiş evlərə ailələrin köçürülməsi	2022–2026	QMKİDK	Sifarişçi təşkilatlar, ƏƏSMN, YİH, ARPXN	Müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	10 270 ailənin köçürülməsi	34 500 ailənin köçürülməsi
3.1.5.	Geri qayıdan əhaliyə dəstək məqsədilə xüsusi qaynar xəttin yaradılması və onların adaptasiyası ilə bağlı tədbirlərin daha səmərəli həyata keçirilməsi üçün müvafiq dövlət orqanları əməkdaşlarının peşəkar təlimlərə cəlb olunması	2022–2026	QMKİDK	AQUPDK	Müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	Qaynar xətt xidmətinin təşkili, 40 təlimin keçirilməsi	Qaynar xətt xidmətinin fəaliyyətinin təmin olunması, 50 təlimin keçirilməsi
3.1.6.	Əhalinin yeni yaşayış şəraitinə adaptasiya olunması üçün reinteqrasiya tədbirlərinin təşkili	2022–2026	QMKİDK	ƏƏSMN	Müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	458 reinteqrasiya və icma əsaslı inkişaf layihəsinin həyata keçirilməsi	533 reinteqrasiya və icma əsaslı inkişaf layihəsinin həyata keçirilməsi
3.1.7.	Yaşayış məntəqələri üzrə qayıdışı dəqiqləşdirilmiş şəxslərin məşğulluğunun təmin edilməsi üçün aktiv məşğulluq tədbirlərinin həyata keçirilməsi	2022–2026	ƏƏSMN	QMKİDK, YİH, ARPXN	Yaşayış yerlərinə qayıdacaq işsiz və işaxtaran şəxslərin məşğulluq imkanlarının qiymətləndirilməsi və qeydiyyatının təmini	Yaşayış yerlərinə qayıdacaq şəxslər üçün fərdi məşğulluq proqramlarının tərtib olunması	İşaxtaran və işsiz kimi qeydiyyata alınmış şəxslərin məşğulluğunun təmin edilməsi

3.1.8.	Ərazilərdə işçi qüvvəsinə tələbatın müəyyən edilməsi	2022–2026	ƏƏSMN	ASK və AHİK cəlb edilməklə	Ərazilərdə fəaliyyət göstərən işəgötürənlərdən vakant iş yerləri haqqında məlumatların əldə edilməsi	İşəgötürənlərin işçi qüvvəsinə və işsizlərin iş yerlərinə çıxışı üçün səmərəli mexanizmin yaradılması və tətbiqi	
3.1.9.	İcma resurs mərkəzlərinin və ailə mərkəzlərinin yaradılması	2023–2026	AQUPDK		Ərazi planlaşdırma sənədlərinə uyğun olaraq ailə mərkəzlərinin yaradılmasına dair təkliflər hazırlanması	Ərazi planlaşdırma sənədlərinə uyğun olaraq Laçın İcma Resurs Mərkəzinin, Füzuli və Zəngilanda ailə mərkəzlərinin yaradılması	Ərazilərdə ailə, qadın və uşaq problemlərinin həlli, habelə hədəf şəxslərin müvafiq xidmətlərlə əhatəsinin gücləndirilməsi
Prioritet istiqamət 4. Ərazilərin inkişafına və reinteqrasiyasına dəstək göstərən strateji əhəmiyyətli və əhatəli infrastrukturun qurulması							
Fəaliyyət istiqaməti 4.1. Ərazilər üzrə müasir magistral yol (avtomobil və dəmir yolu) infrastrukturunun qurulması və hava limanının tikintisi							
4.1.1.	Respublika və yerli əhəmiyyətli avtomobil yollarının tikintisi və yenidən qurulması	2022–2025	AAYDA	DŞAK	Ərazi planlaşdırma sənədlərinə uyğun olaraq müvafiq yolların tikintisinin layihələndirilməsi və həyata keçirilməsi	Müvafiq avtomobil yollarının istifadəyə verilməsi	
1.	*Tərtər – Çaylı – Suqovuşan – Talış avtomobil yolunun tikitnisi*	*icra edilib*	*AAYDA*		*Müvafiq avtomobil yolu istifadəyə verilmişdir*		
2.	*Əhmədbəyli – Füzuli – Şuşa avtomobil yolunun (Zəfər yolu) tikintisi*	*icra edilib*	*AAYDA*	*DŞAK*	*Müvafiq avtomobil yolu istifadəyə verilmişdir*		
3.	*Talış – Tap Qaraqoyunlu–Qaşaltı sanatoriyası avtomobil yolunun tikintisinin davam etdirilməsi*	*2022 –2023*	*AAYDA*	*DŞAK*	*Tikinti işlərinin davam etdirilməsi*	*Müvafiq avtomobil yolunun istifadəyə verilməsi*	
4.	*Bərdə – Ağdam avtomobil yolunun yenindən qurulması işlərinin davam etdirilməsi*	*2022–2023*	*AAYDA*	*DŞAK*	*Tikinti işlərinin davam etdirilməsi*	*Müvafiq avtomobil yolunun istifadəyə verilməsi*	
5.	*Laçın şəhərinə daxil olmadan yeni alternativ avtomobil yolunun tikintisinin davam etdirilməsi*	*2022 –2022*	*AAYDA*	*DŞAK*	*Tikinti işlərinin davam etdirilməsi*	*Müvafiq avtomobil yolunun istifadəyə verilməsi*	
6.	*Füzuli – Hadrut avtomobil yolunun tikintisinin davam etdirilməsi*	*2022 –2022*	*AAYDA*	*DŞAK*	*Tikinti işlərinin davam etdirilməsi*	*Müvafiq avtomobil yolunun istifadəyə verilməsi*	
7.	*Qubadlı – Eyvazlı avtomobil yolunun tikintisinin davam etdirilməsi*	*2022 –2023*	*AAYDA*	*DŞAK*	*Tikinti işlərinin davam etdirilməsi*	*Müvafiq avtomobil yolunun istifadəyə verilməsi*	
8.	*Qubadlı – Mahmudlu –Yazdüzü – Ermənistan sərhədi avtomobil yolunun tikintisinin davam etdirilməsi*	*2022 –2023*	*AAYDA*	*DŞAK*	*Tikinti işlərinin davam etdirilməsi*	*Müvafiq avtomobil yolunun istifadəyə verilməsi*	
9.	*Hadrut – Tuğ – Azıx mağarası avtomobil yolunun yenidən qurulması işlərinin davam etdirilməsi*	*2022–2023*	*AAYDA*	*DŞAK*	*Tikinti işlərinin davam etdirilməsi*	*Müvafiq avtomobil yolunun istifadəyə verilməsi*	
10.	*Kəlbəcər və Laçın rayonları ərazisində yol infrastrukturunun tikintisinin davam etdirilməsi*	*2022–2023*	*AAYDA*	*DŞAK*	*Tikinti işlərinin davam etdirilməsi*	*Müvafiq avtomobil yolunun istifadəyə verilməsi*	
11.	*Laçın rayonunda hava limanının tikintisi ilə əlaqədar qazma-partlayış və torpaq işlərinin yerinə yetirilməsi*	*2022–2024*	*AAYDA*	*DŞAK*	*Tikinti işlərinin davam etdirilməsi*	*Müvafiq tikinti işlərinin yekunlaşdırılması*	
12.	*Xudafərin – Qubadlı – Laçın avtomobil yolunun tikintisinin davam etdirilməsi*	*2022–2023*	*AAYDA*	*DŞAK*	*Tikinti işlərinin davam etdirilməsi*	*Müvafiq avtomobil yolunun istifadəyə verilməsi*	
13.	*Şükürbəyli – Cəbrayıl –Hadrut avtomobil yolunun tikintisinin davam etdirilməsi*	*2022–2023*	*AAYDA*	*DŞAK*	*Tikinti işlərinin davam etdirilməsi*	*Müvafiq avtomobil yolunun istifadəyə verilməsi*	
14.	*Əhmədbəyli – Füzuli – Şuşa avtomobil yolunun tikintisinin davam etdirilməsi*	*2022 –2024*	*AAYDA*	*DŞAK*	*Tikinti işlərinin davam etdirilməsi*	*Müvafiq avtomobil yolunun istifadəyə verilməsi*	
15.	*Horadiz – Cəbrayıl –Zəngilan – Ağbənd avtomobil yolunun tikintisinin davam etdirilməsi*	*2022–2025*	*AAYDA*	*DŞAK*	*Tikinti işlərinin davam etdirilməsi*	*Müvafiq avtomobil yolunun istifadəyə verilməsi*	
16.	*Ağdam – Füzuli avtomobil yolunun yenindən qurulması işlərinin davam etdirilməsi*	*2022–2023*	*AAYDA*	*DŞAK*	*Tikinti işlərinin davam etdirilməsi*	*Müvafiq avtomobil yolunun istifadəyə verilməsi*	
17.	*Kəlbəcər – Laçın avtomobil yolunun tikintisinin davam etdirilməsi*	*2022–2025*	*AAYDA*	*DŞAK*	*Tikinti işlərinin davam etdirilməsi*	*Müvafiq avtomobil yolunun istifadəyə verilməsi*	
18.	*Toğanalı – Kəlbəcər – İstisu avtomobil yolunun tikintisinin davam etdirilməsi*	*2022–2025*	*AAYDA*	*DŞAK*	*Tikinti işlərinin davam etdirilməsi*	*Müvafiq avtomobil yolunun istifadəyə verilməsi*	
19.	*Ağdam – Hindarx –Ağcabədi avtomobil yolunun yenindən qurulması*	*2022–2023*	*AAYDA*	*DŞAK*	*Tikinti işlərinin davam etdirilməsi*	*Müvafiq avtomobil yolunun istifadəyə verilməsi*	
20.	*Horadiz – Cəbrayıl – Zəngilan – Ağbənd avtomobil yolunun İran İslam Respublikası ilə bağlantısı və Araz üzrəində körpülərin layihələndirilməsi və tikintisi*	*2022–2023*	*AAYDA*	*DŞAK*	*Tikinti işlərinin davam etdirilməsi*	*Müvafiq avtomobil yolunun istifadəyə verilməsi*	
21.	*Ağdam şəhərinin daxili yollarının layihələndirilməsi və tikitnisi*	*2022–2026*	*AAYDA*	*DŞAK*	*Müvafiq şəhərdaxili yolların tikintisinin layihələndirilməsi*	*Şəhərdaxili yolların tikintisinin həyata keçirilməsi*	*Şəhərdaxili yolların istifadəyə verilməsi*

4.1.2.	Avtonəqliyyat sahələrinə texniki xidmət göstərən texniki təmir sahələrinin (stansiyaların) yaradılması, avtovağzallar (avtostansiyalar), taksi dayanacaqlarının yerlərinin müəyyən edilməsi, tikintisi və fəaliyyətinin təşkili	2022–2026	RİNN	DŞAK	Ərazi planlaşdırma sənədlərinə uyğun olaraq təkliflər hazırlanması	51 yaşayış məntəqəsində avtonəqliyyat sahələrinə texniki xidmət göstərən texniki təmir sahələrinin (stansiyaların), avtovağzallar (avtostansiyalar) və 2 yaşayış məntəqəsində taksi dayanacaqlarının yerlərinin müəyyən edilməsi, tikintisi və fəaliyyətinin təşkili	97 yaşayış məntəqəsində avtomobil nəqliyyatının texniki təmir sahələri, avtovağzallar (avtostansiyalar) və taksi dayanacaqlarının yerlərinin müəyyən edilməsi, tikintisi və fəaliyyətinin təşkili
4.1.3.	Tələbata uyğun olaraq avtomobil nəqliyyatı ilə müntəzəm beynəlxalq, şəhərlərarası (rayonlararası) və şəhərdaxili (rayondaxili) sərnişin daşımalarının təşkili	2023–2026	RİNN		Ərazi planlaşdırma sənədlərinə uyğun olaraq təkliflər hazırlanması	51 yaşayış məntəqəsi üzrə şəhərlərarası (rayonlararası) və şəhərdaxili (rayondaxili), 2 yaşayış məntəqəsi üzrə rayonlararası və rayondaxili sərnişin daşımalarının təşkili	97 yaşayış məntəqəsi üzrə müntəzəm beynəlxalq, şəhərlərarası (rayonlararası) və şəhərdaxili (rayondaxili) sərnişin daşımalarının təşkili
1.	*Şuşa, Ağdam və Füzuli istiqamətində şəhərlərarası müntəzəm avtobus marşrutlarının təşkili*	*icra edilib*	*RİNN*		*Bakı – Şuşa – Bakı, Bakı – Ağdam – Bakı, Əhmədbəyli – Şuşa – Əhmədbəyli, Bərdə – Ağdam – Bərdə, Bakı – Füzuli – Bakı istiqamətlərində şəhərlərarası müntəzəm avtobus marşrutları istifadəyə verilib*		
4.1.4.	İşğaldan azad olunmuş şəhər və rayonlar üzrə Azərbaycan Yerüstü Nəqliyyat Agentliyinin tabeli və yerli qurumlarının yaradılması və fəaliyyətinin təşkili	2023–2024	RİNN		Müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	53 yaşayış məntəqəsi üzrə avtomobil nəqliyyatı xidmətlərinin və nəzarətin təşkili	97 yaşayış məntəqəsi üzrə avtomobil nəqliyyatı xidmətlərinin və nəzarətin təşkili
4.1.5.	Hava limanlarının tikintisi	2022–2024	"AZAL" QSC	DŞAK	Ərazi planlaşdırma sənədlərinə uyğun olaraq hava limanının tikinti işlərinin layihələndirilməsi	Ərazi planlaşdırma sənədlərinə uyğun olaraq Füzuli və Zəngilan hava limanlarının istismara verilməsi; Laçın hava limanının tikintisi və istismara verilməsi	
1.	*Füzuli Hava Limanının istifadəyə verilməsi*	*icra edilib*	*RİNN*	"AZAL" QSC	*2021-ci il oktyabr ayının 26-da Füzuli Beynəlxalq Hava Limanı istifadəyə verilmişdir*		
2.	*Zəngilan Hava Limanının istifadəyə verilməsi*	*icra edilib*	*RİNN*	"AZAL" QSC	*2022-ci il oktyabr ayının 20-də Zəngilan Beynəlxalq Hava Limanı istifadəyə verilmişdir*		
3.	*Laçın rayonunun Qorçu kəndinin ərazisində hava limanının tikintisinin davam etdirilməsi*	2022–2024	*"AZAL" QSC*		*2021-ci il avqustun 16-da Laçın Hava Limanının təməli qoyulub və 2024-cü ildə istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulur*		
4.1.6.	Mülki aviasiyanın fəaliyyətinin bərpası və aeronaviqasiya sisteminin təkmilləşdirilməsi	2022–2025	RİNN	"AZAL" QSC	Müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	Aeronaviqasiya sisteminin qurulması, Beynəlxalq təşkilatlara (ICAO, IATA) müraciətlər edilməsi və müvafiq kodların əldə edilməsi, uçuşların təşkili	
4.1.7.	Dəmir yolu infrastrukturunun təmir-bərpası, yenidən qurulması, habelə yeni dəmir yolu xətlərinin stansiyaların tikintisi	2022–2026	"ADY" QSC	DŞAK	Tikinti işlərinin layihələndirilməsi	Yerinə yetiriləcək işlərin həcmi: 51%	Yerinə yetiriləcək işlərin həcmi: 65%
1.	*Bərdə – Ağdam dəmir yolu xəttinin tikintisi*	*2022–2023*	*"ADY" QSC*	*DŞAK*	*Müvafiq dəmir yolu xəttinin tikintisinin layihələndirilməsi və həyata keçirilməsi*	*Müvafiq dəmir yolunun istifadəyə verilməsi*	
2.	*Horadiz – Ağbənd dəmir yolu xəttinin tikintisi*	*2022–2023*	*"ADY" QSC*	*DŞAK*	*Müvafiq dəmir yolu xəttinin tikintisinin layihələndirilməsi və həyata keçirilməsi*	*Müvafiq dəmir yolunun istifadəyə verilməsi*	
Fəaliyyət istiqaməti 4.2. Ərazilərin yüksəkgərginlikli elektrik enerjisi ilə təchizatı üçün ötürücü şəbəkənin qurulması							
4.2.1.	Elektrik enerjisi təchizatı sisteminin, o cümlədən yeni yarımstansiyaların (YS) və elektrik verilişi xətlərinin (EVX) qurulması	2022–2026	"Azərenerji" ASC	EN, "Azərişıq" ASC, DŞAK	Tikinti işlərinin layihələndirilməsi	1 ədəd 330 kV YS, 1 ədəd 330 kV EVX (50 km), 8 ədəd 110 kV YS, 16 ədəd 110 kV EVX (363 km) qurulması	1 ədəd 500 kV və 1 ədəd 330 kV YS, 1 ədəd 500 kV EVX (110 km), 3 ədəd 330 kV EVX (222 km), 10 ədəd 110 kV YS, 20 ədəd 110 kV EVX (451 km) qurulması
1.	*110/35/10 kV-luq "Şuşa" YS*	*icra edilib*	*"Azərenerji" ASC*		*Şuşa şəhərinin dayanıqlı elektrik enerjisi ilə təchiz edilməsi*		
2.	*110/35/10 kV-luq "Füzuli" YS*	*icra edilib*	*"Azərenerji" ASC*		*Füzuli rayonunun dayanıqlı elektrik enerjisi ilə təchiz edilməsi*		
3.	*110/35/10 kV-luq "Şükürbəyli" YS*	*icra edilib*	*"Azərenerji" ASC*		*Füzuli rayonunun və işğaldan azad olunan digər rayonların dayanıqlı elektrik enerjisi ilə təchizatı*		
4.	*110/35/10 kV-luq "Kəlbəcər" YS*	*icra edilib*	*"Azərenerji" ASC*		*Kəlbəcər rayonunun dayanıqlı elektrik enerjisi ilə təchiz edilməsi*		
5.	*110/35/10 kV-luq "Cəbrayıl" YS*	*icra edilib*	*"Azərenerji" ASC*		*Cəbrayıl rayonunun dayanıqlı elektrik enerjisi ilə təchiz edilməsi*		

6.	110/35/10 kV-luq “Zəngilan” YS	icra edilib	“Azərenerji” ASC		Zəngilan rayonunun dayanıqlı elektrik enerjisi ilə təchiz edilməsi		
7.	110/35/10 kV-luq “Qubadlı” YS	icra edilib	“Azərenerji” ASC		Qubadlı rayonunun dayanıqlı elektrik enerjisi ilə təchiz edilməsi		
8.	110/35/10 kV-luq “Ağdam-1” YS	icra edilib	“Azərenerji” ASC		Ağdam rayonunun dayanıqlı elektrik enerjisi ilə təchiz edilməsi		
9.	110/35/10 kV-luq “Ağdam-2” YS	icra edilib	“Azərenerji” ASC		Ağdam rayonunun dayanıqlı elektrik enerjisi ilə təchiz edilməsi		
10.	110 KV/35/10 KV-luq "Qorçu" YS	icra edilib	“Azərenerji” ASC		Laçın rayonunun dayanıqlı elektrik enerjisi ilə təchiz edilməsi		
11.	Qarabağ Regional Elektrik Şəbəkəsinin Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzi	icra edilib	“Azərenerji” ASC		Qarabağ regionunun elektrik təchizatının mərkəzi dispetçer sisteminə inteqrasiyası		
12.	İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə YS arasında EVX-nin çəkilişi	icra edilib	“Azərenerji” ASC		110 kV-luq “Şükürbəyli – Şuşa” EVX-nin (Füzuli YS giriş-çıxışı, L=78 km), “Şükürbəyli” YS-yə 110 kV-luq əlavə xəttin çəkilişi (L=51 km), 110 kV-luq “Daşkəsən – Kəlbəcər” EVX (L=70 km), 110 kV-luq “Şükürbəyli – Cəbrayıl” EVX (L=31 km), 110 kV-luq “Qubadlı – Zəngilan” EVX (L=35 km), 110 kV-luq “Xındırıstan – Ağdam-1 – Ağdam-2” EVX (L=35 km), 110 kV-luq “Cəbrayıl – Qubadlı” EVX (L=45 km), “Güləbird – Qubadlı” EVX (L=20 km), 110 kV-luq “Güləbird – Laçın Şəhər” EVX (L=20 km) və 110 kV-luq "Kəlbəcər – Qorçu" EVX-nin (L=42 km) çəkilişi		
4.2.2.	Cəbrayıl enerji qovşağının yaradılması və Naxçıvan Muxtar Respublikasının ölkənin elektrik enerjisi şəbəkəsinə inteqrasiyası ilə bağlı şəbəkənin qurulması	2022–2026	“Azərenerji” ASC	EN, “Azərişıq” ASC	Tikinti işlərinin layihələndirilməsi	2 ədəd 330 kV YS qurulması, 2 ədəd 330 kV YS-nin yenidən qurulması, 3 ədəd 330 kV EVX (517 km), 4 ədəd 110 kV (EVX 64 km) qurulması	1 ədəd çevirici YS və 2 ədəd 330 kV YS-nin qurulması, 2 ədəd 330 kV YS-nin yenidən qurulması, 1 ədəd 500 kV EVX (270 km), 3 ədəd 330 kV EVX (517 km), 4 ədəd 110 kV EVX (64 km) qurulması
Fəaliyyət istiqaməti 4.3. Ərazilərin su təchizatı magistral sisteminin qurulması							
4.3.1.	Meliorasiya və su təsərrüfatı obyektlərinin texniki vəziyyətinin qiymətləndirilərək elektron kadastr məlumatının və xəritəsinin hazırlanması	2022–2023	“Azmelsu-təsərrüfat” ASC	İN, KTN, RİNN, YİH	Meliorasiya və su təsərrüfatı obyektlərinin prioritetlər üzrə qruplaşmasına dair təkliflər hazırlanması	Elektron kadastr məlumatının və xəritəsinin hazırlanması	Elektron kadastr məlumatının və xəritəsinin hazırlanmasının başa çatdırılması
4.3.2.	Suvarılan torpaqların suvarma suyu ilə təminatı və su ehtiyatları ilə bağlı formalaşdırılan məlumatların (sənədlərin) Elektron Su Təsərrüfatı İnformasiya Sisteminə (ESTİS) davamlı inteqrasiyası	2022–2026	“Azmelsu-təsərrüfat” ASC	ETSN, İN, KTN, VXSİDA	Mövcud su və suvarılan torpaqlar barədə məlumat bazasının formalaşdırılması	Yaradılmış məlumat bazasının ESTİS-ə inteqrasiyası	Su və suvarılan torpaqlar barədə məlumat bazasının təkmilləşdirilməsi
4.3.3.	Mövcud su anbarlarının, suvarma və paylayıcı kanalların, nasos stansiyalarının, subartezian quyularının, hidroqovşaqların və digər su təsərrüfatı obyektlərinin mərhələli şəkildə təmiri, bərpası və yenilərinin tikintisi	2022–2026	“Azmelsu-təsərrüfat” ASC	DŞAK, KTN, DTA	Layihə sənədlərinin hazırlanması, eləcə də təmir-bərpa və tikinti işlərinin aparılması	Təmir-bərpa və tikinti işlərinin davam etdirilməsi, eləcə də torpaq sahələrinin suvarma suyu ilə təmin edilməsi	Təmir-bərpa və tikinti işlərinin yekunlaşdırılması, eləcə də ərazilərin suvarma suyu ilə təmin edilməsi
1.	Suqovuşan su anbarının 5,2 km uzunluğunda magistral kanalla birlikdə təmiri və bərpası	2022–2023	“Azmelsu-təsərrüfat” ASC	DŞAK, KTN, DTA	Layihə sənədlərinin hazırlanması, tikinti və təmir-bərpa işlərinin aparılması	Sututumu 5,86 mln kubmetr olan hidroqovşağın təmir-bərpası işlərinin yerinə yetirilməsi və istismarının təmin edilməsi, 100 min ha yaxın torpaq sahəsinin etibarlı su mənbəyinin yaradılması	
2.	Tərtərçay Sol Sahil kanalının yenidən qurulması	2022–2023	“Azmelsu-təsərrüfat” ASC	DŞAK, KTN	Layihə sənədlərinin hazırlanması, tikinti və təmir-bərpa işlərinin aparılması	Uzunluğu 20,2 km olan magistral kanalın təmir-bərpası işlərinin yerinə yetirilməsi və istismarının təmin edilməsi, 29,6 min ha torpaq sahəsinin su təminatının yaxşılaşdırılması	
3.	Xaçınçay su anbarının 7 km uzunluğunda kanalla birlikdə təmiri və bərpası	2022–2023	“Azmelsu-təsərrüfat” ASC	DŞAK, KTN	Layihə sənədlərinin hazırlanması, tikinti və təmir-bərpa işlərinin aparılması	Sututumu 23 mln kubmetr olan Xaçınçay su anbarının və 7 km uzunluğunda kanalın təmir-bərpası ilə istismarının təmin edilməsi, 7 min ha torpaq sahəsinin suvarma suyu ilə təmini	
4.	Aşağı Köndələnçay, Köndələnçay-1 və Köndələnçay- 2 su anbarlarının təmiri və bərpası	2022–2023	“Azmelsu-təsərrüfat” ASC	DŞAK, KTN	Layihə sənədlərinin hazırlanması, tikinti və təmir-bərpa işlərinin aparılması	Ümumi sututumu 15,9 mln kubmetr olan 3 ədəd su anbarının təmir-bərpası ilə istismarının təmin edilməsi, 6,2 min ha torpaq sahəsinin suvarma suyu ilə təmini	

5.	*Qız qalası su anbarından magistral suvarma kanalının tikintisi*	*2022–2026*	*“Azmelsu-təsərrüfat” ASC*	*DŞAK, KTN*	*Layihə sənədlərinin hazırlanması, tikinti və təmir-bərpa işlərinin aparılması*	*Layihə sənədləri əsasında tikinti işlərinin aparılması*	*Cəbrayıl rayonunda 12 min ha yeni, Füzuli və digər rayonlar üzrə 252 min ha mövcud əkin sahəsinin su təminatının yaxşılaşdırılması*
6.	*Ağdam rayonunun işğaldan azad olunmuş ərazilərində meliorasiya və su təsərrüfatı kompleksinin bərpası və inkişafı*	*2022–2026*	*“Azmelsu-təsərrüfat” ASC*	*DŞAK, KTN*	*Layihə sənədlərinin hazırlanması, tikinti və təmir-bərpa işlərinin aparılması*	*Layihə sənədləri əsasında bərpa və tikinti işlərinin aparılması*	*40 min ha-dan artıq torpaq sahəsinin suvarma suyu ilə təmin edilməsi*
7.	*Füzuli rayonunun işğaldan azad olunmuş ərazilərində meliorasiya və su təsərrüfatı kompleksinin bərpası və inkişafı*	*2022–2026*	*“Azmelsu-təsərrüfat” ASC*	*DŞAK, KTN*	*Layihə sənədlərinin hazırlanması, tikinti və təmir-bərpa işlərinin aparılması*	*Layihə sənədləri əsasında bərpa və tikinti işlərinin aparılması*	*20 min ha-dan artıq torpaq sahəsinin suvarma suyu ilə təmin edilməsi*
8.	*Cəbrayıl rayonunun meliorasiya və su təsərrüfatı kompleksinin bərpası və inkişafı*	*2022 –2026*	*“Azmelsu-təsərrüfat” ASC*	*DŞAK, KTN*	*Layihə sənədlərinin hazırlanması, tikinti və təmir-bərpa işlərinin aparılması*	*Layihə sənədləri əsasında bərpa və tikinti işlərinin aparılması*	*12 min ha-dan artıq torpaq sahəsinin suvarma suyu ilə təmin edilməsi*
9.	*Bərgüşadçay su anbarının tikintisi*	*2022–2026*	*“Azmelsu-təsərrüfat” ASC*	*DŞAK, KTN*	*Layihə sənədlərinin hazırlanması, tikinti və təmir-bərpa işlərinin aparılması*	*Qubadlı rayonu ərazisində Bərgüşadçay su anbarının və ondan ayrılan magistral suvarma kanalının layihə sənədləri əsasında tikintisi işlərinin aparılması*	*Qubadlı rayonu ərazisində təqribən 12 min ha yeni torpaq sahəsinin suvarılması və Qız qalası hidroqovşağından çıxan kanalın qidalandırılması*
10.	*Həkəriçay su anbarının tikintisi*	*2022–2026*	*“Azmelsu-təsərrüfat” ASC*	*DŞAK, KTN*	*Layihə sənədlərinin hazırlanması, tikinti və təmir-bərpa işlərinin aparılması*	*Laçın rayonu ərazisində Həkəriçay su anbarının və ondan ayrılan magistral boru xətlərinin layihə sənədləri əsasında tikintisi işlərinin aparılması*	*Şuşa, Laçın, Qubadlı, Zəngilan, Cəbrayıl, Füzuli, Ağdam, Beyləqan, İmişli, Saatlı, Sabirabad rayonlarında 3 mln-a yaxın əhalinin yüksəkkeyfiyyətli içməli su ilə təmin olunması*
11.	*Zabuxçay su anbarının tikintisi*	*2022–2026*	*“Azmelsu-təsərrüfat” ASC*	*DŞAK, KTN*	*Layihə sənədlərinin hazırlanması, tikinti və təmir-bərpa işlərinin aparılması*	*Laçın rayonu ərazisində Zabuxçay su anbarının və ondan ayrılan magistral boru xətlərinin layihə sənədləri əsasında tikintisi işlərinin aparılması*	*Qubadlı və Zəngilan rayonları ərazisində 12100 ha torpaq sahəsinin suvarma suyu ilə təmin olunması*
12.	*Zəngilan rayonunun meliorasiya və su təsərrüfatı kompleksinin bərpası və inkişafı*	*2022–2026*	*“Azmelsu-təsərrüfat” ASC*	*DŞAK, KTN*	*Layihə sənədlərinin hazırlanması, tikinti və təmir-bərpa işlərinin aparılması*	*Layihə sənədləri əsasında bərpa və tikinti işlərinin aparılması*	*Torpaq sahələrinin suvarma suyu ilə təmin edilməsi*
13.	*Qubadlı rayonunun meliorasiya və su təsərrüfatı kompleksinin bərpası və inkişafı*	*2022–2026*	*“Azmelsu-təsərrüfat” ASC*	*DŞAK, KTN*	*Layihə sənədlərinin hazırlanması, tikinti və təmir-bərpa işlərinin aparılması*	*Layihə sənədləri əsasında bərpa və tikinti işlərinin aparılması*	*Torpaq sahələrinin suvarma suyu ilə təmin edilməsi*
14.	*Laçın və Kəlbəcər rayonlarının meliorasiya və su təsərrüfatı kompleksinin bərpası və inkişafı*	*2022–2026*	*“Azmelsu-təsərrüfat” ASC*	*DŞAK, KTN*	*Layihə sənədlərinin hazırlanması, tikinti və təmir-bərpa işlərinin aparılması*	*Layihə sənədləri əsasında bərpa və tikinti işlərinin aparılması*	*Torpaq sahələrinin suvarma suyu ilə təmin edilməsi*
4.3.4.	Yeraltı və yerüstü su mənbələrinin əsas göstəricilərinin qiymətləndirilməsi, məlumat bazasının və elektron su xəritəsinin hazırlanması	2022–2026	ETSN	“Azmelsutəsərrüfat” ASC, “Azərsu” ASC, FHN, VXSİDA, KTN, İN, RİNN, ETN	İşlərin layihələndirilməsi, zəruri avadanığın alınması, tədqiqatlara başlanılması və avtomat hidroloji stansiyaların quraşdırılması	Buruq qazma, tədqiqat işləri, müvafiq sınaq və ölçmə işlərinin aparılması, alınmış nəticələrin təhlili, ehtiyatın hesablanması və elektron su xəritəsinin hazırlanması	Məlumat bazasının və elektron su xəritəsinin hazırlanmasının yekunlaşdırılması və ESTİS-ə inteqrasiyası
4.3.5.	Kəhrizlərin tədqiqi, bərpası və səmərəli istifadəsinin elmi əsaslarının işlənməsi	2023–2026	ETN	ETSN, “Azmelsutəsərrüfat” ASC, “Azərsu” ASC	Müvafiq sahədə tədqiqatın aparılması və təkliflərin hazırlanması		Kəhrizlərin bərpası və su ehtiyatlarından səmərəli istifadə
Fəaliyyət istiqaməti 4.4. Ərazilərin qaz təchizatı üçün magistral şəbəkənin qurulması							
4.4.1.	Qaz təchizatı üçün qaz nəqli şəbəkəsinin qurulması	2022–2025	SOCAR	EN, İN, FHN, DŞAK	Müvafiq tikintinin layihələndirilməsi və həyata keçirilməsi	Şərqi Zəngəzur və Qarabağ iqtisadi rayonlarının işğaldan azad edilmiş ərazilərində qaz nəqli şəbəkələrinin (600 km-dən yuxarı qaz kəməri + 10 Qazpaylayıcı Stansiya (QPS) + 11 Qaztənzimləyici Məntəqə (QTM)) qurulması	
1.	*Böyük Bəhmənli–Şuşa qaz kəmərinin və üzərində QPS-lər quraşdırmaqla qaz kəməri qollarının tikintisi (Füzuli, Şuşa, Hadrut)*	*2022–2023*	*SOCAR*	*EN, İN, FHN, DŞAK*	*Müvafiq tikintinin layihələndirilməsi və həyata keçirilməsi*	*Qaz kəməri – 100,0 km, “Füzuli QPS” qaz kəməri qolu – 0,3 km, ”Hadrut QPS” qaz kəməri qolu – 18,6 km, 3 QPS*	
2.	*Azad Qaraqoyunlu–Ağdam qaz kəmərinin və üzərində QPS quraşdırılmaqla qaz kəməri qolunun tikintisi*	*2022–2023*	*SOCAR*	*EN, İN, FHN, DŞAK*	*Müvafiq tikintinin layihələndirilməsi və həyata keçirilməsi*	*Qaz kəməri – 32,0 km, ”Ağdam QPS” qaz kəməri qolu – 0,2 km, 1 QPS*	

3.	*Horadiz–Laçın qaz kəmərinin və üzərində QPS-lər quraşdırmaqla qaz kəməri qollarının tikintisi*	*2023–2025*	*SOCAR*	*EN, İN, FHN, DŞAK*	*Müvafiq tikintinin layihələndirilməsi və həyata keçirilməsi*	*Qaz kəməri – 121,5 km, “Cəbrayıl QPS” qaz kəməri qolu – 11 km, “Mincivan QPS” qaz kəməri qolu – 18,4 km, “Qubadlı QPS” qaz kəməri qolu – 7,4 km, “Zəngilan QPS” qaz kəməri qolu – 11,4 km, “Laçın QPS” qaz kəməri qolu – 0,1 km, 5 QPS*	
4.	*Yevlax–Naxçıvan magistral qaz kəməri hissəsinin 720 mm-lik borularla yenidən qurulması*	*2023*	*SOCAR*	*EN, İN, FHN, DŞAK*	*Müvafiq tikintinin layihələndirilməsi və həyata keçirilməsi*	*Qaz kəməri – 13,0 km*	
5.	*Goranboy – Kəlbəcər qaz kəmərinin və üzərində QPS quraşdırılmaqla qaz kəməri qolunun tikintisi*	*2023*	*SOCAR*	*EN, İN, FHN, DŞAK*	*Müvafiq tikintinin layihələndirilməsi və həyata keçirilməsi*	*Qaz kəməri – 99,4 km, ”Kəlbəcər QPS” qaz kəməri qolu – 0,2 km, 1 QPS*	
6.	*Laçın – Qorçu qaz kəmərinin və üzərində QTM-lər quraşdırmaqla qaz kəməri qolunun tikintisi*	*2024*	*SOCAR*	*EN, İN, FHN, DŞAK*	*Müvafiq tikintinin layihələndirilməsi və həyata keçirilməsi*	*Qaz kəməri – 34,7 km, “Qoşasu QTM” qaz kəməri qolu – 14,8 km, 2 QTM*	
7.	*Mincivan – Ağbənd qaz kəmərinin və QTM-in tikintisi*	*2024*	*SOCAR*	*EN, İN, FHN, DŞAK*	*Müvafiq tikintinin layihələndirilməsi və həyata keçirilməsi*	*Qaz kəməri – 23,3 km, 1 QTM*	
8.	*Kəlbəcər – İstisu qaz kəmərinin və QTM-in tikintisi*	*2024*	*SOCAR*	*EN, İN, FHN, DŞAK*	*Müvafiq tikintinin layihələndirilməsi və həyata keçirilməsi*	*Qaz kəməri – 23,3 km, 1 QTM*	
9.	*Ağdam – Xocavənd qaz kəmərinin və QTM-in tikintisi*	*2025*	*SOCAR*	*EN, İN, FHN, DŞAK*	*Müvafiq tikintinin layihələndirilməsi və həyata keçirilməsi*	*Qaz kəməri – 30,1 km, 1 QTM*	
10.	*Ağdam – Xankəndi qaz kəmərinin və üzərində QTM-lər quraşdırmaqla qaz kəməri qollarının tikintisi*	*2025*	*SOCAR*	*EN, İN, FHN, DŞAK*	*Müvafiq tikintinin layihələndirilməsi və həyata keçirilməsi*	*Qaz kəməri – 33,9 km, ”Xocalı-1 QTM” qaz kəməri qolu – 0,1 km, ”Xocalı-2 QTM” qaz kəməri qolu – 1,1 km, ”Xankəndi-1 QTM” qaz kəməri qolu – 0,3 km, “Xankəndi-2 QTM” qaz kəməri qolu – 0,1 km, 5 QTM*	
11.	*Ağdam – Ağdərə qaz kəmərinin və QTM-in tikintisi*	*2025*	*SOCAR*	*EN, İN, FHN, DŞAK*	*Müvafiq tikintinin layihələndirilməsi və həyata keçirilməsi*	*Qaz kəməri – 21,8 km, 1 QTM*	
Fəaliyyət istiqaməti 4.5. Ərazilərdə telekommunikasiya və poçt xidmətləri infrastrukturunun qurulması							
4.5.1.	Şəhərlərarası (rayonlararası) və yerli magistral telekommunikasiya xətlərinin qurulması	2022–2026	RİNN	DŞAK	Tikinti işlərinin layihələndirilməsi və həyata keçirilməsi	37 məntəqə üzrə şəhərlərarası (rayonlararası) və yerli magistral telekommunikasiya xətlərinin layihələndirilməsi və qurulması	97 məntəqə üzrə şəhərlərarası (rayonlararası) və yerli magistral telekommunikasiya xətlərinin layihələndirilməsi və qurulması
1.	*İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə fəaliyyət göstərən dövlət orqanları (qurumları) əməkdaşlarının rabitə xidmətləri ilə təmini*	*icra edilib*	*RİNN*		*Bu tədbirin icrası məqsədilə müxtəlif istiqamətlərdə 300 km-ə yaxın fiber-optik kabel xətləri çəkilib, müvafiq avadanlıqlar qurulub, bu ərazilərdə fəaliyyət göstərən aidiyyəti dövlət orqanları tələbata uyğun olaraq xüsusi rabitə və internet xidmətləri ilə təmin edilmişdir*		
4.5.2.	Mobil şəbəkələrin qurulması, xidmətlərin təşkili və genişləndirilməsi	2022–2026	RİNN	DŞAK	Müvafiq işlərin layihələndirilməsi və həyata keçirilməsi	219 ədəd baza stansiyasının qurulması	250 ədəd baza stansiyasının qurulması
1.	*İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə mobil şirkətlərin baza stansiyasının fəaliyyətinin təmini*	*icra edilib*	*RİNN*		*Bu tədbirin icrası çərçivəsində 93 ədəd Azercell, 88 ədəd Azerfon-Bakcell olmaqla, ümumilikdə 181 ədəd baza stansiyasının fəaliyyət göstərməsi təmin edilmişdir*		
4.5.3.	Mövcud radio-televiziya yayımı stansiyalarının (RTYS) işinin bərpası, yeni yayım stansiyalarının qurulması, yüksəkkeyfiyyətli televiziya və radio yayımının təşkili	2022–2026	RİNN	DŞAK	Müvafiq işlərin layihələndirilməsi və həyata keçirilməsi	11 ədəd RTYS-nin quruları istismara verilməsi	15 ədəd RTYS-nin quruları istismara verilməsi
1.	*Müəyyən olunmuş ərazilərdə RTYS-nin təmir-bərpası və radio-televiziya yayımlarının təmini*	*icra edilib*	*RİNN*		*Şahyeri (Xocavənd rayonu) RTYS-nin təmir-bərpası layihəsi icra edilmişdir.* *Şuşa RTYS-dən 10 televiziya və 7 radioproqramın, Şahyeri RTYS-dən 11 televiziya və 5 radioproqramın, Kəlbəcər, Mincivan, Xanlıq və Laçın RTYS-lərin hər birindən 8 televiziya və 2 radioproqramın yayımı həyata keçirilir. Qeyd olunan stansiyalar vasitəsilə Şuşa, Xankəndi, Xocalı, Laçın, Kəlbəcər, Xocavənd, Qubadlı, Füzuli, Cəbrayıl, Zəngilan, Ağdam və digər yaxın ətraf ərazilərdə radio-televiziya yayımları təmin edilir*		
4.5.4.	Ərazilərdə radiomonitorinq sisteminin qurulması	2022–2024	RİNN	DŞAK	Müvafiq işlərin layihələndirilməsi və həyata keçirilməsi	10 ədəd radiomonitorinq stansiyası istifadəyə verilməklə efirə avtomatik radionəzarətin təşkili, efir məkanına müdaxilələrin azaldılması, radiotezlik istifadəçilərinin və radioelektron vasitələrin qeydiyyatının sistemli şəkildə aparılması	

4.5.5.	Şəhər və digər yaşayış məntəqələrində xüsusi poçt rabitəsinin və poçt rabitəsi xidmətlərinin, o cümlədən poçt-maliyyə xidmətlərinin təşkil edilməsi	2022–2026	RİNN	MB	Müvafiq xidmətlərin təşkili üçün təkliflər hazırlanması	6 məntəqə üzrə poçt rabitəsi xidmətlərinin təşkil edilməsi	50 məntəqə üzrə poçt rabitəsi xidmətlərinin təşkil edilməsi
1.	*Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində poçt rabitəsi xidmətlərinin təşkili*	*icra edilib*	*RİNN*		*Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində poçt rabitəsi xidmətləri təşkil edilmişdir*		
Prioritet istiqamət 5. Dayanıqlı məskunlaşma üçün ərazilərin iqtisadiyyatının yerli və xarici dəyər zəncirinə inteqrasiyası							
Fəaliyyət istiqaməti 5.1. Torpaqlardan səmərəli istifadənin təşkili və torpaq ehtiyatlarının idarə edilməsi							
5.1.1.	Regionun işğala qədər mövcud olmuş torpaq fondunun kateqoriyalar və kənd təsərrüfatı yerləri (uqodiya) üzrə bölgüsünün kameral şəraitdə dəqiqləşdirilməsi	2022–2023	İN	KTN, ETSN, RİNN	Torpaq sahələrinin dürüstləşdirilməsi	59 479 ha torpaq sahəsinin dürüstləşdirilməsi	
5.1.2.	Daşınmaz əmlakın (torpaqların) elektron kadastr uçotunun və aerofotoplanalma işlərinin aparılması, ortofotoxəritələrin hazırlanması və vektorlaşdırılması, həmçinin çöl-geodeziya işlərinin aparılması, torpaqların kəmiyyət və keyfiyyət (irimiqyaslı çöl torpaq və geobotaniki tədqiqatların aparılması ilə birgə) göstəricilərinin dəqiqləşdirilməsi	2022–2026	İN	KTN, ETSN, DŞAK	Müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	350 000 ha (minalardan təmizləndikdən sonra) torpaq sahəsi üzrə müvafiq işlərin görülməsi	852 091 ha (minalardan təmizləndikdən sonra) torpaq sahəsi üzrə müvafiq işlərin görülməsi
5.1.3.	Kənd təsərrüfatı təyinatlı təbii biçənək, kəndətrafı örüş, yay və qış otlaqlarında iri miqyaslı geobotoniki tədqiqat işlərinin aparılması və xəritələşdirməsi	2022–2026	İN	KTN, ETSN	Müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	117 000 ha torpaq sahəsi üzrə müvafiq işlərin görülməsi	197 690 ha torpaq sahəsi üzrə müvafiq işlərin görülməsi
5.1.4.	Kənd təsərrüfatı dövriyyəsinə cəlb ediləcək torpaq sahələrinin müəyyən edilməsi və xəritələşdirilməsinin aparılması	2022–2026	KTN	İN, ETSN, RİNN	Aerokosmik materiallar və digər müasir metodlarla faktiki əkin və çoxillik əkmələrin yerlərinin müəyyən edilməsi	Aparılacaq torpaq kadastrı və xəritələşməyə və aqrokimyəvi analizlərin nəticələrinə əsasən əkinəyararlı digər torpaqların əkin dövriyyəsinə cəlb edilməsi	Əkin dövriyyəsinə cəlb edilmiş torpaq sahələrinin statistik göstəricilərinin hazırlanması
1.	*128.8 min ha əkinəyararlı ərazinin, 1.7 min ha isə çoxillik əkmələrin müəyyən edilməsi və xəritələşdirilməsi*	*icra edilib*	*KTN*		*Əkinəyararlı torpaq sahələri kənd təsərrüfatı dövriyyəyəsinə cəlb edilmişdir*		
5.1.5.	Yay və qış otlaqlarından səmərəli istifadə planlarının hazırlanması və müvafiq rayonların ərazilərinə heyvanların dislokasiya edilməsi	2022–2026	KTN	İN, ETSN, YİH	Yay və qış otlaqlarında peyk təsvirləri vasitəsilə və yerində monitorinq aparılmaqla, habelə təhlükəsizlik riskləri müəyyən olunaraq dislokasiya xəritələrinin hazırlanması	Xırdabuynuzlu heyvanların və arı ailələrinin yay və qış otlaqlarında müəyyən edilmiş dislokasiya nöqtələrinə aparılması, yay və qış otlaqlarından səmərəli istifadə məqsədilə elektron sistemin yaradılması	Dislokasiya üçün müraciətlərin elektron sistem üzərindən qəbulu və mərhələli şəkildə xırdabuynuzlu heyvanların və arı ailələrinin köçünün təşkili
1.	*Heyvandarlıq təsərrüfatının və arı ailələrinin işğaldan azad edilmiş ərazilərin təhlükəsiz zonalarına köçürülməsi*	*icra edilib*	*KTN*		*Kəlbəcər və Laçın rayonlarının yay otlaqlarına heyvanların dislokasiya edilməsi üçün portal modulu yaradılmışdır. Portaldan 300000 xırdabuynuzlu və 60000 arı ailəsi qeydiyyatdan keçirilmişdir. Həmin təsərrüfatların köç etməsi üçün müvafiq tədbirlər görülmüşdür*		
5.1.6.	Ekzogen geoloji proseslər, hərbi əməliyyatlar və səmərəsiz istifadə nəticəsində deqradasiyaya və antropogen təsirlər səbəbindən radioaktiv və kimyəvi çirklənməyə məruz qalmış, həmçinin səmərəsiz istifadə nəticəsində əkin qatı korlanmış torpaqlarda mədəni texniki tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə yeni torpaqların mənimsənilməsi layihələrinin hazırlanması	2022–2026	İN	KTN, ETSN, FHN, "Azmelsutəsərrüfat" ASC, RİNN, ANAMA, ETN, YİH	Müvafiq torpaq sahələrində inventarlaşma aparılmaqla torpaqların xəritələşdirilməsi, torpaqlara dəymiş ziyanın hesablanması və onlardan səmərəli istifadə olunması ilə bağlı təkliflərin, müvafiq layihələrin (rekultivasiya, terrasların salınması, qoruyucu bəndlərin qurulması və s.) hazırlanması	13 000 ha sahədə müvafiq işlərin görülməsi	18 035 ha sahədə müvafiq işlərin görülməsi
5.1.7.	Torpaqlardan səmərəli istifadəyə dair təkliflər hazırlanması və inzibati ərazi vahidləri üzrə məqsədli təyinatı, hüquqi rejimi əks olunmuş kompleks yerquruluşu layihələrinin hazırlanması	2025–2026	İN	KTN, ETSN, YİH	Ərazilərin vahid torpaq fondunda aparılmış elektron kadastr uçotu və inventarlaşma işlərinin yekunu olaraq müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	130 ədəd yerquruluşu layihəsinin hazırlanması	234 ədəd yerquruluşu layihəsinin hazırlanması

5.1.8.	Nəqliyyat infrastrukturu obyektlərinin adlandırılması, daşınmaz əmlak obyektlərinə ünvan verilməsi və Ünvan Reyestri İnformasiya Sisteminə daxil edilməsi	2022–2026	İN	RİNN, KTN, YİH	Müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	100 000 giriş nömrəsinin verilməsi	151 701 giriş nömrəsinin verilməsi
5.1.9.	Geri qayıdışın ilkin mərhələsində həyətyanı və yaşayış sahələri üzərində istifadə hüquqlarının tanınması ilə bağlı tədbirlər görülməsi üçün təkliflər verilməsi	2022–2026	İN	QMKİDK, YİH	Yerdə müşahidə və monitorinqlərin keçirilməsi	Dayanıqlı məskunlaşma vəziyyətinin təhlil edilməsi və təkliflər hazırlanması	
5.1.10.	Torpaq islahatlarının aparılması ilə bağlı təkliflər verilməsi	2023–2025	İN	KTN, QMKİDK, YİH	Torpaq istifadəçiliyi ilə bağlı məlumatların toplanması və vəziyyətin monitorinqi	Monitorinqin nəticələrinin təhlili və təkliflərin hazırlanması	Ərazilərdə torpaq ehtiyatlarından səmərəli istifadə ilə bağlı mexanizmlərin formalaşması
5.1.11.	Regional Geoloji Bazanın tikintisi	2023–2024	ETSN	DŞAK	Kəlbəcər rayonu ərazisində bazanın yerinin seçilməsi ilə bağlı təklif hazırlanması	Kəlbəcər rayonu ərazisində bazanın tikintisinin yekunlaşdırılması və istifadəyə verilməsi	
5.1.12.	Geofiziki anomaliyalar və geokimyəvi məlumatlar əsasında faydalı qazıntı təzahürlərinin müəyyənləşdirilməsi	2022–2026	ETSN	"AzerGold" QSC	Ərazinin məsafədən zondlama üsulu ilə geofiziki və geokimyəvi areallarının müəyyən edilməsi	Müəyyənləşdirilmiş geofiziki və geokimyəvi arealların, həmçinin məlum təzahürlərlə uyğunluğun təhlil edilməsi	Müvafiq nəticələr əsasında geofiziki anomaliyalar və geokimyəvi areallar xəritələrinin hazırlanması
5.1.13.	Kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqların torpaq islahatına qədər müddətli icarəyə verilməsi ilə bağlı tədbirlər görülməsi	2022–2026	KTN	İN, ETSN, "Azmelsutəsərrüfat" ASC	Aqrar sektor subyektləri ilə müqavilələrin bağlanması	Bağlanmış müqavilələr üzrə kənd təsərrüfatı fəaliyyətinin aparılması və Elektron Kənd Təsərrüfatı İnformasiya Sistemində (EKTİS) bəyan edilməsi	İllik statistikaların təqdim olunması
Fəaliyyət istiqaməti 5.2. Sahibkarlıq fəaliyyəti üçün əlverişli mexanizmlərin (bazaryönlü maliyyələşmə, məsləhət, logistika, aqroservis infrastrukturu və s.) yaradılması							
5.2.1.	Ərazilərdə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslərin maliyyə resurslarına çıxışı imkanlarının genişləndirilməsi, cəlb edilmiş resursların maya dəyərinin azaldılması	2022–2026	İN, İKZF		Müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	Müvafiq sahədə tədbirlərin həyata keçirilməsi	Özəl sektorun investisiya fəallığının davamlı artması
5.2.2.	Geri qayıdacaq əhali üçün bank, sığorta və maliyyə xidmətlərinə çıxış imkanını genişləndirmək məqsədilə regionda maliyyə institutlarının fəaliyyətinin bərpası istiqamətində tədbirlər görülməsi	2022–2026	MB		Maliyyə institutlarının fəaliyyətinin təşkilinə dair təkliflər hazırlanması və təqdim edilməsi	Zəruri tədbirlərin həyata keçirilməsi	Ərazilərdə müvafiq maliyyə xidmətlərinə əlçatanlığın davamlı artması
5.2.3.	Ərazilərdə fəaliyyət göstərəcək sahibkarlıq subyektlərinə veriləcək bank kreditləri üzrə zəmanətinin verilməsi və kredit faizlərinin subsidiyalaşdırılması	2022–2026	İN		Mexanizmin aidiyyəti qurumlarla razılaşdırılması və normativ hüquqi aktların qəbul edilməsi	İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə layihə həyata keçirən sahibkarlara veriləcək bank kreditləri üzrə dövlət zəmanətinin verilməsi və kredit faizlərinin subsidiyalaşdırılması	Özəl sektorun investisiya fəallığının davamlı artması
5.2.4.	Azərbaycan Biznesinin İnkişafı Fondunun vəsaiti hesabına güzəştli kreditlərin verilməsi	2022–2026	İN		İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə layihə həyata keçirən sahibkarlıq subyektləri tərəfindən Fondun vəsaiti hesabına güzəştli kreditlərin alınması məqsədilə təşviqat tədbirlərinin həyata keçirilməsi	İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə layihə həyata keçirən sahibkarlara Fondun vəsaiti hesabına güzəştli kreditlərin verilməsi	Özəl sektorun investisiya fəallığının davamlı artması
5.2.5.	Yerli və xarici investisiyanın cəlb edilməsi üçün tədbirlər görülməsi və yatırılan investisiyaların sığortalanması mexanizminin yaradılması	2022–2026	İN	MİH	Müvafiq sahədə işlək mexanizmlərə dair təkliflər hazırlanması	İnvestisiyaların cəlbi istiqamətində tədbirlərin həyata keçirilməsi	Özəl sektorun investisiya fəallığının davamlı artması
5.2.6.	Xarici ölkələrdəki ticarət nümayəndələri vasitəsilə regionun imkanları barədə marketinq tədbirlərinin keçirilməsi və müvafiq təşviqedici elektron platforma vasitəsilə investisiyaların təşviqi	2022–2026	İN	XİN, ASK	Müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	Ərazilərin investisiya və ticarət imkanlarının təbliğinin genişləndirilməsi	Ərazilərin investisiya və ixrac fəallığının davamlı artması
5.2.7.	Sənaye zonalarının və aqroparkların fəaliyyətinin təşkili	2022–2026	İN	KTN, DGK, AQTA	Ərazilərdə istehsal infrastrukturunun inkişafının dəstəklənməsinə dair təkliflər hazırlanması	Ərazi planlaşdırma sənədlərinə uyğun olaraq sənaye zonaları və aqroparkların yaradılması və istehsalın təşviqi	
1.	*Ağdam rayonu ərazisində "Ağdam Sənaye Parkı"nın yaradılması*	*icra edilib*	*İN*		*"Ağdam Sənaye Parkı" 2021-ci il mayın 28-də yaradılmışdır. 7 müəssisə rezident, 2 müəssisə isə qeyri-rezident kimi qeydiyyatdan keçmişdir*		

2.	*Cəbrayıl rayonu ərazisində “Araz Vadisi İqtisadi Zonası" Sənaye Parkının yaradılması*	*icra edilib*	*İN*		*“Araz Vadisi İqtisadi Zonası” Sənaye Parkı 2021-ci il oktyabrın 4-də yaradılmışdır. 1 müəssisə rezident, 1 müəssisə isə qeyri-rezident kimi qeydiyyatdan keçmişdir*		
5.2.8.	Regionda startapların və biznes inkubatorlarının yaradılmasının təşviq edilməsi	2022–2025	İN	RİNN, KTN, VXSİDA, ASK	Müvafiq sahədə dəstək alətlərinə dair təkliflər hazırlanması	Müvafiq sahədə innovativ təşəbbüslərə dəstək verilməsi	
5.2.9.	Rayonlar üzrə torpaq-iqlim şəraiti və bazar tələbləri nəzərə alınmaqla bitkiçilik sahəsində ixtisaslaşmanın aparılması və orqanik kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı potensialının araşdırılması, eləcə də su ehtiyatları və iqlim şəraiti nəzərə alınmaqla akvakultura sahəsində ixtisaslaşmanın aparılması	2022–2023	KTN	ETSN, AQTA, İN, RİNN, YİH	İxtisaslaşma üçün indikatorların müəyyən olunması	Müəyyən olunmuş indikatorlar əsasında qiymətləndirmələrin aparılması, sahələr üzrə ixtisaslaşma xəritələrinin hazırlanması	
5.2.10.	Mineral xammal ehtiyatlarının monitorinqi, təftişi, axtarışı və qiymətləndirilməsi	2022–2024	ETSN	“AzerGold” QSC, ETN	Layihələndirilmə və çöl tədqiqat işlərinin aparılması	142 yataq üzrə monitorinq və təftiş işlərinin aparılması	
5.2.11.	Ərazilərin coğrafi xüsusiyyətləri nəzərə alınaraq kənd təsərrüfatında qabaqcıl texnologiyadan istifadənin dəstəklənməsi	2022–2026	KTN	İN, YİH	Ərazilərin coğrafi xüsusiyyətlərinin müəyyənləşdirilməsi və vahid məlumat bazasının yaradılması	Müəyyənləşdirilmiş göstəricilərə əsasən tətbiq edilə biləcək qabaqcıl texnologiyanın, benefisiarların müəyyən edilməsi və informasiya-məsləhət xidmətlərinin həyata keçirilməsi	Qabaqcıl texnologiyadan istifadə edən istehsalçıların sayının artırılması
5.2.12.	Əkin (şum), səpin, biçin və yığım texnikasının, digər kənd təsərrüfatı təyinatlı maşın və avadanlığın güzəştli alışının dəstəklənməsi	2022–2026	KTN	İN	İstehsalçılar tərəfindən texnikanın güzəştli alışının dəstəklənməsi və istehsalının təşviqi	Bölgədə kənd təsərrüfatı fəaliyyətinin genişləndirilməsi	Güzəştlə satılmış texnika sayı və güzəşt məbləğinin, texnika təchizatı səviyyəsinin yüksəldilməsi və əkin sahələrinin artırılması
5.2.13.	Bitkiçiliyin prioritet sahələrinin subsidiyalarla dəstəklənməsi	2022–2026	KTN	İN	Bitkiçiliyin prioritet sahələrinin subsidiyalarla dəstəklənməsi ilə bağlı təhlillər aparılması	Bitkiçiliyin prioritet sahələrinin subsidiyalarla dəstəklənməsi üzrə müvafiq qərarların qəbulu	Bitkiçiliyin prioritet sahələrində istehsalın artması
5.2.14.	Heyvandarlıq təsərrüfatları üçün damazlıq heyvanların alışının güzəştli şərtlərlə maliyyələşdirilməsi	2022–2026	KTN	İN, AQTA	Təsərrüfat fəaliyyətinin təşviqi və məhsuldar heyvan cinsləri ilə təchizatın yaxşılaşdırılması	Damazlıq potensialı olan cins heyvandarlıq təsərrüfatlarının yaradılması və ixtisaslaşmanın aparılması	Cins damazlıq təsərrüfatları yaradılaraq sürüdə baş sayının, məhsuldarlıq göstəricilərinin artırılması, özünütəminetmə səviyyəsinin yüksəldilməsi
5.2.15.	Fermerlərin məhsuldar, keyfiyyətli toxum və tinglərə olan tələbatının ödənilməsi məqsədilə hər il satış yarmarkalarının təşkili	2022–2026	KTN	AQTA, YİH	Satış yarmarkalarının təşkili	Yerli toxumçuların iştirakı ilə 8 regional toxum yarmarkasının təşkili, istehsal olunmuş toxum partiyalarının blokçeyn texnologiyası əsasında kodlaşdırılaraq qablaşdırılması və etiketlənməsi	Sertifikatlı buğda toxumundan istifadənin 60%-ə, arpanın 50%-ə çatdırılması
5.2.16.	Heyvandarlıq sahələri üzrə resursların müəyyən olunması və rayonlarda ixtisaslaşmanın aparılması	2022–2026	KTN	İN, YİH	İxtisaslaşma üçün rayonlaşdırma planının hazırlanması	Heyvanların cins və növlər üzrə rayonlaşdırma planına uyğun olaraq ixtisaslaşmanın aparılması	Adaptasiya olunmuş heyvanların cins və növlər üzrə yemləmə, bəsləmə, yetişdirmə, seleksiya işlərinin hazırlanması və tətbiqi
5.2.17.	Kənd təsərrüfatının inkişafı istiqamətində beynəlxalq donor təşkilatları ilə birlikdə layihələrin həyata keçirilməsi	2022–2026	KTN	İN	Müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	Perspektiv sahələr üzrə layihələr həyata keçirilməsi	Layihələrin sayının artırılması və əhatə dairəsinin genişləndirilməsi
5.2.18.	Əkin dövriyyəsinə cəlb olunan ərazilərdə torpaqların aqrokimyəvi analizlərinin aparılması ilə bağlı tədbirlər görülməsi	2022–2026	KTN	İN	Müvafiq tədbirlərin planlaşdırılması	Əkin aparılan torpaq sahələrinin müəyyən edilməsi (ümumi əkin sahəsi 200 000 ha), torpaq nümunələrinin götürülməsi və aqrokimyəvi (13 göstərici üzrə 20 000 nümunə) analizi	Analiz aparılmış sahələrin həcmi və təhlili (ərazi üzrə qida elementlərinin yayılma xəritəsi – 3 xəritə: humus, fosfor və kalium)
5.2.19.	Əkin sahələrində fitosanitar sabitliyin qorunması üzrə tədbirlər görülməsi	2022–2026	KTN	AQTA	Zərərli orqanizmlərin müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı monitorinqlərin aparılması (5 il ərzində 2000 monitorinq)	200 000 ha ərazidə fitosanitar tədbirlərin (müşahidə, monitorinq) görülməsi	100 000 ha ərazidə zərərli orqanizmlər aşkar olunmuş əkinaltı sahələrdə mübarizə tədbirlərinin aparılması (50% sirayətlənmə ehtimalı ilə)

5.2.20.	Heyvandarlıqla məşğul olan ailə kəndli təsərrüfatlarının başçıları və iri sahibkarlar arasında müxtəlif növ heyvan və quşların saxlanılması, bəslənilməsi, onların məhsuldarlığının artırılması sahəsində maarifləndirmə işlərinin aparılması	2022–2026	KTN	AQTA	Təlim ehtiyaclarının müəyyən olunması və təlim materiallarının hazırlanması (ətlik-südlük iribuynuzlu və xırdabuynuzlu heyvan təsərrüfatları üzrə)	Ərazidə fəaliyyət göstərən təsərrüfatların 60%-nin təlimlərə cəlb edilməsi	Məhsuldarlığın 10%-dək artmasına nail olunması
5.2.21.	Epizootiya əleyhinə profilaktik və diaqnostik tədbirlərin həyata keçirilməsi, baytarlıq subyektləri tərəfindən müasir və keyfiyyətli baytarlıq xidmətlərinin təmin edilməsi	2022–2026	KTN	AQTA	Müasir tələblərə cavab verən təcridxanaların formalaşdırılması, əraziyə daxil olan heyvanların identikləşdirilməsi və sağlamlığının müəyyən edilməsi	Baytarlıq tədbirləri çərçivəsində aparılan planlı profilaktik peyvəndləmənin və epizootiya monitorinqinin həyata keçirilməsi	Xəstəliklərin minimuma endirilməsi
5.2.22.	İribuynuzlu və xırdabuynuzlu heyvan fermalarının qurulması, quşçuluq, baramaçılıq, arıçılıq və s. təsərrüfatlarının yaradılması üçün güzəştli kreditlərin verilməsi	2022–2026	KTN	İN, QMKİDK	Bölgədə fəaliyyət göstərən sahibkarların və fermerlərin fəaliyyətinin təşviqi, aşağı faizli kreditlərin ayrılması; normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi	Bölgədə kənd təsərrüfatı fəaliyyətinin genişləndirilməsi	Güzəştli kreditlərdən istifadə edən təsərrüfatların sayının artırılması
5.2.23.	Yerli genofonda aid olan və rayonlaşdırılmış iribuynuzlu və xırdabuynuzlu heyvan cinsləri və quşlar üzrə damazlıq təsərrüfatının yaradılmasının təşkili	2022–2026	KTN	AQTA	Yerli genofonda aid olan heyvan, quş və digər növlərin müəyyən edilməsi	Yerli genofonda aid təsərrüfatlar müəyyən edilərək ixtisaslaşma aparılması və damazlıq özəklərinin yaradılması	Yerli genofondun və adaptasiya olunmuş cins və növlərin kataloqunun hazırlanması, damazlıq təsərrüfatların dövlət reyestrinə daxil edilərək məhsuldarlıq göstəricilərinin qorunması üçün maarifləndirmə işlərinin təşkili
5.2.24.	Yeni yaradılan damazlıq təsərrüfatlarının xarici ölkələrdən idxal edilən və yerli damazlıq təsərrüfatlarında yetişdirilən cins heyvanlarla təmin edilməsinin dəstəklənməsi	2022–2026	KTN	İN, AQTA	Xarici ölkələrdən idxal edilən və yerli damazlıq təsərrüfatlarında yetişdirilən yüksək məhsuldar cins heyvanların yerinin və sayının müəyyən edilməsi	Müəyyən edilmiş təsərrüfatlar üzrə yüksək məhsuldar damazlıq heyvanların bölgüsünün aparılması	Yüksək məhsuldar heyvanların baş sayı və intensiv təsərrüfatların sayının artırılması
5.2.25.	Ərazilər üzrə "Aqroservis" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin yerli bölmələrinin yaradılması	2022–2026	KTN	DŞAK	Yerli bölmələrdə yaradılacaq rayon və ərazilərin müəyyən olunması	Layihələndirmə və tikinti işlərinin aparılması	Yerli bölmələrin fəaliyyətinin təşkili
5.2.26.	Kənd təsərrüfatı texnikasına tələbatın müəyyən edilməsi və təchizatın həyata keçirilməsi	2022–2026	KTN		Texnika və texnoloji avadanlığa olan tələbatın müəyyən edilməsi	Alınacaq və dislokasiya ediləcək texnika və texnoloji avadanlığın strukturunun müəyyən olunması	Tələbata uyğun təchizatın həyata keçirilməsi
5.2.27.	İdxal-ixrac məhsullarına nəzarətin təşkili məqsədilə müasir tələblərə cavab verən qida təhlükəsizliyinə nəzarət məntəqəsinin yaradılması	2022–2026	AQTA	DGK	Qida təhlükəsizliyinə nəzarət üzrə məntəqənin yaradılmasına dair təkliflər hazırlanması	Qida təhlükəsizliyinə nəzarət üzrə 1 məntəqənin fəaliyyətə başlaması	Məhsulların müvafiq ərazilərə qida təhlükəsizliyinə nəzarət məntəqəsindən keçməklə idxalının təmin edilməsi
5.2.28.	Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi İnstitutunun tabeliyində, müasir standartlara cavab verən yeni regional (ilkin mərhələdə modul tipli) laboratoriyaların yaradılması	2022–2026	AQTA		Müvafiq sahədə 3 yeni laboratoriyanın yaradılmasına dair təkliflər hazırlanması	Müayinə aparılan 3 laboratoriyanın fəaliyyətə başlaması	İxrac məhsullarının müayinəsinin asanlaşdırılması
5.2.29.	Müasir (stasionar, modul və ya mobil tipli olmaqla) heyvan kəsimi məntəqələrinin yaradılmasının dəstəklənməsi	2022–2025	AQTA	KTN, İN	Müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	3 heyvan kəsimi məntəqəsinin yaradılması, heyvan kəsimi məntəqələrində tələbata uyğun heyvan kəsilməsinin təşkili	
5.2.30.	Heyvanların, həmçinin sosial məşğulluq proqramları çərçivəsində sakinlərə paylanacaq heyvanların identikləşdirilməsi	2022–2024	AQTA	KTN	Müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	100 000 baş heyvanın identikləşdirilməsi, identikləşdirilmiş heyvanlardan zoonoz xəstəliklərə yoluxan heyvanların payının 2%-ə endirilməsi	
5.2.31.	İstifadəyə yararsız pestisidlərin və gübrələrin mövcudluğunun tədqiqi və tədqiqat nəticələri əsasında müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsi	2022–2024	AQTA	KTN, ETSN, FHN, ETN	İstifadəyə yararsız pestisidlərlə və gübrələrlə çirklənmiş ərazilərə dair hesabat və tədbirlər planının hazırlanması	İstifadəyə yararsız zərərsizləşdirilmiş pestisidlərin və gübrələrin payının 80%-ə, istifadəyə yararsız pestisidlərin və gübrələrin zərərsizləşdirilməsi ilə sağlamlaşdırılmış ərazilərin payının 50%-ə çatdırılması	
5.2.32.	Ərazilərdə Ümumdünya Heyvan Sağlamlığı Təşkilatının tələblərinə uyğun olaraq heyvan xəstəliklərindən azad zonanın yaradılması	2022–2026	AQTA	KTN, XİN, YİH	Bölgəyə daxil olacaq heyvanlardan nümunələr götürülərək seroloji monitorinqlər aparılması	Hesabat hazırlanaraq heyvanların sağlamlığı üzrə beynəlxalq təşkilata təqdim edilməsi	Heyvan xəstəliklərindən azad zona yaradılması

Fəaliyyət istiqaməti 5.3. Məşğulluğu artıran sahibkarlıq fəaliyyətinin təşviq edilməsi							
5.3.1.	Ərazilərdə xammal və materialların idxalı ilə bağlı gömrük və vergi güzəştlərinin tətbiq olunacağı fəaliyyət istiqamətlərinin müəyyən edilməsi	2022–2023	İN	DGK	Fəaliyyət istiqamətlərinə dair müvafiq təkliflər hazırlanması	Müvafiq fəaliyyət istiqamətlərinin müəyyən edilməsi	
5.3.2.	Ərazilərdə resursların emal sənayesinin və xidmət infrastrukturunun yaradılmasına yönəldilməsi üçün vergi, sosial sığorta və digər güzəştlər müəyyən olunması	2022–2023	İN	ƏƏSMN, DTA, DGK	Müvafiq sahədə güzəştlərin tətbiqinə dair təkliflər hazırlanması	Ərazilərdə emal sənayesi və xidmət infrastrukturunun inkişaf etdirilməsi	
5.3.3.	Gənclərin, qadınların və əlilliyi olan şəxslərin sahibkarlıq fəaliyyətinə cəlb olunmasının dəstəklənməsi	2022–2026	İN	ƏƏSMN, QMKİDK, KTN	Müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	Ərazilərdə sahibkarlıq fəaliyyətinin davamlı inkişaf etdirilməsi və əhatəsinin genişləndirilməsi	
5.3.4.	Ərazilərdə ixracyönümlü məhsul istehsalının və ixracının təşviqi	2022-2026	İN	KTN	Beynəlxalq təcrübənin və bazarların araşdırılması	Təkliflər hazırlanması və müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsi	Ərazilər üzrə ixracın həcminin davmlı artması
5.3.5.	KOB-ların fəaliyyətinə dəstək infrastrukturunun yaradılması	2022–2026	İN	ASK	Dəstək infrastrukturuna dair təkliflər hazırlanması	6 KOB dostu ofisinin (Xocavənd, Şuşa, Kəlbəcər, Laçın, Qubadlı, Cəbrayıl, Zəngilan) və 1 KOB evinin (Şuşa) yaradılması	İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə fəaliyyət göstərən sahibkarların dövlət dəstək xidmətlərinə çıxışının təmin edilməsi
1.	*Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində KOB dostunun fəaliyyətinin təmini*	*icra edilib*	*İN*		*Zəngilan rayonu Ağalı kəndində KOB dostu fəaliyyətə başlamışdır*		
5.3.6.	*Turizm resurslarının qiymətləndirilməsi*	*icra edilib*	*DTA*	*İN, YİH*	*Turizm resurslarının qiymətləndirilməsi məqsədilə layihə təkliflərinin hazırlanması*	*Rayonlar və region üzrə diaqnostik hesabatların hazırlanması*	
5.3.7.	Turizm əhəmiyyətli rayonlar üzrə turizm inkişaf konsepsiyalarının hazırlanması	2022–2026	DTA	aidiyyəti qurumlar	Müvafiq rayon (şəhər) üzrə turizmin inkişaf konsepsiyasının hazırlanması	Ən azı 3 rayon (şəhər) üzrə turizm inkişaf konsepsiya sənədinin hazırlanması	
5.3.8.	Turizm əhəmiyyətli ərazilərdə (yerlərdə) turizm əlaqəli infrastrukturun yaradılması	2022–2026	DTA	İN, DŞAK, YİH	Konsepsiya, layihə-smeta sənədlərinin hazırlanması və təsdiq edilməsi	Ərazi planlaşdırma sənədlərinə uyğun olaraq müvafiq infrastrukturların qurulması	Ərazilərdə ilkin turizm infrastrukturunun formalaşması
1.	*Tikintisi və yenidən qurulması başa çatmış turizm obyektlərinin istifadəyə verilməsi*	*icra edilib*	*DTA*		*2021-ci ildə Şuşada “Xarıbülbül” və “Qarabağ” otelləri istifadəyə verilmişdir; 2022-ci ildə Ağdam şəhərində “City Hotel Agdam” və “Park Forest Otel Ağdam” mehmanxanalarının, Şuşada “Shusha Boutique Hotel”in və “Otel və Konfrans Mərkəzi”nin təməli qoyulmuşdur*		
5.3.9.	Turizm və rekreasiya zonalarının yaradılması	2022–2026	DTA	İN, DŞAK, ETSN, ANAMA, YİH, AHİK	Potensial turizm və rekreasiya zonaları ərazilərinin müəyyən edilməsi	Ən azı 2 turizm əhəmiyyətli ərazidə turizm və rekreasiya zonalarının elan edilməsi, ən azı 2 turizm və rekreasiya zonalarının inkişaf planlarının təsdiq edilməsi	
5.3.10.	Turizm məhsullarının yaradılması və inkişaf etdirilməsi	2022–2026	DTA	MdN, DİN, MN, FHN, YİH, ETSN, VXSİDA	Turizm məhsullarının inkişafına dair təkliflər hazırlanması	Dövr ərzində ən azı 5 turizm məhsulunun turistlərə təqdim edilməsi	
5.3.11.	Turizm əhəmiyyəli tədbirlərin keçirilməsi	2022–2026	DTA	aidiyyəti qurumlar	Turizm tədbirlərinə dair təkliflər hazırlanması	Dövr ərzində ən azı 5 turizm əhəmiyyətli tədbirin keçirilməsi	
5.3.12.	Turizm sənayesi subyektlərinə təlimlərin keçirilməsi	2023–2026	DTA	ŞŞDQİ, ARPXN, ƏƏSMN, İN	Təlimlər üçün hədəf qrupların, mövzu istiqamətlərinin müəyyən edilməsi	Turizm sənayesi subyektlərinə təlimlərin keçirilməsi	
5.3.13	İşğaldan azad olunmuş ərazilərin turizm imkanları ilə bağlı marketinq və kommunikasiya tədbirlərinin görülməsi	2022–2026	DTA	aidiyyəti qurumlar	Marketinq və ictimai məlumatlandırma məzmununun hazırlanması	Marketinq və ictimai məlumatlandırma tədbirlərinin görülməsi	
5.3.14.	“ABAD GUEST Karabakh” layihəsinin həyata keçirilməsi	2023–2026	VXSİDA	İN, QMKİDK, DTA, YİH	Müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	Geri qayıdan ailələr arasında qonaq evi biznesi ilə məşğul olmaq potensialı olanların müəyyən edilməsi və 6 qonaq evinin tikintisinin həyata keçirilməsi	Regionda qonaq evi biznesinin davamlı inkişaf etdirilməsi
5.3.15.	Təbii resursların (yataqların) iqtisadi dövriyyəyə cəlb edilməsi ilə bağlı tədbirlər görülməsi	2022–2026	İN	ETSN, ARPXN	Müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	Qaşqaçay, Elbəydaş və Ağduzdağ filiz yataqlarının işlənməsi, tikinti materiallarının istehsalı üçün xammalların hasilatı və emalı, İstisuda (Kəlbəcər) termal mənbələrindən istifadəyə dair layihələrin həyata keçirilməsi	Regionun təbii resurs potensialından istifadənin davamlı artırılması

Fəaliyyət istiqaməti 5.4. Geri qayıdan əhalinin məşğulluğunun və sosial müdafiəsinin təmin edilməsi sahəsində əlavə mexanizmlərin tətbiqi							
5.4.1.	İqtisadiyyatın tələbatına uyğun qısamüddətli ixtisasartırma təhsil proqramlarının təşkili	2022–2026	ETN	ƏƏSMN, İN	Geri qayıdan əhali arasında ixtisasartırma təhsilinin tətbiqinə dair layihələrin hazırlanması	1000 nəfərin qısamüddətli ixtisasartırma, 5000 nəfərin isə qısamüddətli təlim proqramlarına cəlb edilməsi	Geri qayıdan əhalinin məşğulluğunun davamlı artırılması
5.4.2.	İxtisaslı mütəxəssislərin ərazilərdə əmək fəaliyyətinə cəlb olunmasının stimullaşdırılması	2022–2026	ƏƏSMN		Müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	İxtisaslı mütəxəssislərin işğaldan azad olunmuş ərazilərə cəlb edilməsi üzrə layihələrin həyata keçirilməsi	Ərazilərdə əmək bazarının ixtisaslı işçi qüvvəsinə tələbatının davamlı təmin olunması
Prioritet istiqamət 6. Ərazilərdə ekoloji mühitin yaxşılaşdırılması və ekoloji təmiz texnologiyaların tətbiqi							
Fəaliyyət istiqaməti 6.1. Ərazilərdə radioloji və radioekoloji qiymətləndirmələrin aparılması, hidrometeoroloji müşahidə şəbəkəsinin qurulması							
6.1.1.	Radioloji və radioekoloji tədqiqatların aparılması	2022–2026	FHN	RİNN, ETSN, ETN	Tədqiqat planlarının hazırlanması	64 dövlət əhəmiyyətli obyekt, 155 içməli su mənbəyinin radioloji tədqiq edilməsi, ərazilərdə radiasiya təhlükəsizliyinin müəyyənləşdirilməsi	Ərazlərin radiasiya təhlükəsizliyinin təmin edilməsi
6.1.2.	Hidrometeoroloji müşahidə şəbəkəsinin bərpası	2021–2026	ETSN	RİNN, FHN, KTN, “Azmelsutəsərrüfat” ASC	Avtomat stansiyaların quraşdırılacağı yerlərin müəyyən edilməsi, alınacaq cihaz və avadanlığın texniki tapşırıqlarının hazırlanması və həyata keçirilməsi	1 dəst aeroloji stansiya, 1 dəst dopler hava radarı, 16 dəst avtomat hidroloji stansiya, 9 dəst avtomat meteoroloji stansiyanın quraşdırılması	Hidrometeoroloji müşahidələrin bərpası, məlumatların mərkəzi serverə ötürülməsi və situasiya mərkəzində vizuallaşmasının təmin olunması, iqlim şəraiti və su ehtiyatlarının öyrənilməsi, proqnozların keyfiyyətinin artırılması və erkən xəbərdarlıq sisteminin yaradılması
1.	*Zəngilan rayonunun Ağalı kəndi ərazisində avtomat aqrometeoroloji stansiyanın quraşdırılması*	*icra edilib*	*ETSN*		*Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində 1 ədəd avtomat aqrometeoroloji stansiya quraşdırılaraq işə salınmışdır*		
2.	*İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə su ehtiyatlarının qiymətləndirilməsi məqsədilə avtomat hidroloji stansiyaların quraşdırılması*	*icra edilib*	*ETSN*		*Yerüstü su ehtiyatlarının qiymətləndirilməsi məqsədilə 10 çay (Araz, Bəsitçay, Oxçuçay, Həkəriçay, Bərguşadçay, Zabuxçay, Tutqunçay, Tərtərçay, Köndələnçay, Qarqarçay) üzərində 11 dəst avtomat hidroloji stansiya quraşdırılmşdır*		
6.1.3.	Qarabağ Regional Hidrometeorologiya Mərkəzinin tikintisi	2023–2024	ETSN	DŞAK	Füzuli rayonunda Mərkəzin binasının yerinin müəyyən edilməsi və tikintisinin layihələndirilməsi	Mərkəzin, həmçinin stansiyaların fəaliyyət göstərməsi və regionda müasir tələblərə uyğun hidrometeoroloji xidmətlərin təşkil olunması	
Fəaliyyət istiqaməti 6.2. Ərazilərdə xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərinin infrastrukturla təmini							
6.2.1.	“Qarabağın təbii ehtiyatlar atlası”nın hazırlanması	2022–2023	ETSN	İN, ETN	Təbii ehtiyatların siyahılaşdırılması	Təbii ehtiyatların ilkin elektron xəritəsinin hazırlanması və atlasın tərtib edilməsi	
6.2.2.	Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonları üzrə rəqəmsal tematik xəritələrin hazırlanması	2022–2023	ETSN	İN, RİNN, KTN, ETN	Xəritələrin ilkin layihəsinin hazırlanması və aidiyyəti qurumlarla razılaşdırılması	Xəritələrin məzmununa uyğun olaraq məlumatların toplanması, sistemləşdirilməsi və müvafiq elektron bazaya daxil edilməsi; Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonları üzrə tematik xəritələrin nəşri	
6.2.3.	Yeni xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərinin yaradılması, mövcud sahələrin genişləndirilməsi və ya statuslarının dəyişdirilməsi	2023–2026	ETSN	İN, YİH, ETN	Yeni xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərinin yaradılması potensialının müəyyənləşdirilməsi məqsədilə monitorinqlərin həyata keçirilməsi, mövcud xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərinin statuslarının dəyişdirilməsi imkanlarının araşdırılması		Xüsusi mühafizə olunan təbiət ərazilərinin genişləndirilməsi məqsədilə işlərin yekunlaşdırılması
6.2.4.	Bəsitçay Dövlət Təbiət Qoruğunda infrastrukturun yaradılması	2022–2023	ETSN	YİH, ETN	Qoruğun inzibati binasının layihələndirilməsi	Qoruğun inzibati binasının tikintisi və istifadəyə verilməsi	
Fəaliyyət istiqaməti 6.3. Ərazilərdə meşə fondunun, flora və faunanın bərpası							
6.3.1.	Meşə fondunun inventarlaşdırılması və qiymətləndirilməsi	2022–2026	ETSN	RİNN, ETN	Ərazinin 3D görüntüsünün əldə edilməsi, təsərrüfatdaxili sahələrin ayrılması	Meşə təsərrüfatının keçmiş fəaliyyətinin, meşələrdən istifadənin qiymətləndirilməsi	Meşə fondu torpaqlarının hüdudlarının müəyyənləşdirilməsi, plan- kartoqrafik materialların tərtib olunması

6.3.2.	Məhv edilmiş meşə sahələrinin bərpası və artırılması	2022–2026	ETSN	ANAMA, ETN, YİH	Müəyyənləşdirilmiş ərazilərin nişanlanması və digər aidiyyəti işlərin görülməsi	1 150 ha meşə əkini və meşə səpini işlərinin aparılması	
6.3.3.	"Azərbaycan – Türkiyə Beynəlxalq Meşəçilik Təlim Mərkəzi"nin, "Ağıllı Tinglik Təsərrüfatı"nın və "Dostluq meşəsi"nin yaradılması	2022–2024	ETSN	İN, KTN, ETN	Cəbrayıl rayonunda müasir tipli infrastrukturun yaradılmasına dair təkliflər hazırlanması	Ərazinin bərpasında lazım olan əkin materiala tələbatın ödənilməsi və yerli meşəçi mütəxəssislərə ixtisası üzrə təlimlər keçirilməsi, meşəçilik sahəsində müasir, qapalı kök sistemli tingliyin, toxum gen bankının yaradılması, meşə əkinləri və landşaft arxitekturası üçün tinglərin yetişdirilməsi	
6.3.4.	Fauna növlərinin reintroduksiyası layihələrinin həyata keçirilməsi	2023–2025	ETSN	ETN	Reintroduksiya ediləcək heyvan növlərinin müəyyənləşdirilməsi, reintroduksiya ediləcək heyvan növlərinin adaptasiya prosesi üçün hazırlıq işlərinin görülməsi, adaptasiya dövrü keçmiş heyvanların seçilmiş ərazilərə buraxılması		
Fəaliyyət istiqaməti 6.4. Ərazilərdə enerji səmərəli və ekoloji təmiz texnologiyaların tətbiqi							
6.4.1	Bərpa olunan enerji mənbələrinin potensialının ölçülməsi	2022–2024	EN	RİNN, "Azərenerji" ASC, ETN	Ərazilərin müvafiq sahədə enerji potensialına dair məlumatların müəyyən edilməsi		
6.4.2	Bərpa olunan enerji mənbələrindən (hidroenerji, geotermal enerji və bioenerji), hidrogen texnologiyasından, enerjinin saxlanılması və hidroakkumulyasiya tədbirlərindən istifadə perspektivlərinin öyrənilməsi və qiymətləndirilməsi	2023–2025	EN	ETSN, KTN, "Azmelsutəsər-rüfat" ASC, ETN	Müvafiq sahədə qiymətləndirmə işlərinin təşkilinə dair təkliflər hazırlanması	Aparılmış qiymətləndirmənin nəticələrinə dair ilkin, aralıq və yekun hesabatların təqdim edilməsi	
6.4.3	Günəş və külək elektrik stansiyalarının tikilməsi	2022–2026	EN	"Azərenerji" ASC	Müvafiq stansiyaların tikintisinin layihələndirilməsi və zəruri işlərə başlanılması	BP şirkəti ilə Zəngilan/Cəbrayıl zonasında 240 MVt gücündə günəş elektrik stansiyasının tikintisinin həyata keçirilməsi, Laçın və ya Kəlbəcər rayonlarında ümumi gücü təqribən 400 MVt olan külək elektrik stansiyasının özəl investisiya hesabına tikintisi	
6.4.4	Yararsız hala salınmış kiçik su elektrik stansiyalarının (KSES) bərpası	2022–2025	"Azərenerji" ASC, özəl investorlar	EN, İN, ETSN	Müvafiq stansiyaların fəaliyyətinin bərpası üçün təkliflər hazırlanması	23 ədəd KSES-in fəaliyyətinin təmin edilməsi	
1.	*8 MVt gücündə "Güləbird" SES*	*icra edilib*	*"Azərenerji" ASC*		*Müvafiq SES bərpa edilmişdir*		
2.	*4,8 MVt gücündə "Suqovuşan-1" SES*	*icra edilib*	*"Azərenerji" ASC*		*Müvafiq SES bərpa edilmişdir*		
3.	*3,0 MVt gücündə "Suqovuşan-2" SES*	*icra edilib*	*"Azərenerji" ASC*		*Müvafiq SES bərpa edilmişdir*		
4.	*4,4 MVt gücündə "Kəlbəcər-1" SES*	*icra edilib*	*"Azərenerji" ASC*		*Müvafiq SES bərpa edilmişdir*		
5.	*6,3 MVt gücündə "Qamışlı" SES*	*icra edilib*	*"Azərenerji" ASC*		*Müvafiq SES bərpa edilmişdir*		
6.	*8,3 MVt gücündə "Çıraq-1" SES*	*icra edilib*	*"Azərenerji" ASC*		*Müvafiq SES bərpa edilmişdir*		
7.	*3,6 MVt gücündə "Çıraq-2" SES*	*icra edilib*	*"Azərenerji" ASC*		*Müvafiq SES bərpa edilmişdir*		
8.	*5,3 MVt gücündə "Soyuqbulaq" SES*	*icra edilib*	*"Azərenerji" ASC*		*Müvafiq SES bərpa edilmişdir*		
9.	*3,4 MVt gücündə "Meydan" SES*	*icra edilib*	*"Azərenerji" ASC*		*Müvafiq SES bərpa edilmişdir*		
6.4.5.	Hidroenerji potensialından istifadə istiqamətində KSES-lərin bərpasına və yeni KSES-lərin tikintisinə özəl investisiyanın cəlb edilməsi	2022–2026	İN	EN, "Azərenerji" ASC, "Azərişıq" ASC	Bərpası və tikintisi aparılacaq KSES-lərin müəyyən edilməsi və layihələndirilməsi	Müəyyən edilmiş KSES-lərin fəaliyyətinin təmin edilməsi	
6.4.6.	Yeni KSES-lərin tikintisi	2022–2026	"Azərenerji" ASC, özəl investorlar	EN, İN, ETSN	KSES-lərin layihələndirilməsi və tikintisi	28 ədəd KSES-in tikintisi	37 ədəd KSES-in tikintisi

6.4.7.	Su elektrik stansiyalarının tikintisi	2022–2025	“Azərenerji” ASC	EN, ETSN	100 MVt gücündə Xudafərin SES-in və 40 MVt gücündə Qız Qalası SES-in tikintisinin başa çatdırılması		
6.4.8.	Yaşıl texnologiyaların tətbiqi üzrə pilot layihələrin həyata keçirilməsi	2022–2023	EN	aidiyyəti qurumlar	Pilot layihələrin həyata keçiriləcəyi sahələrin müəyyən edilməsi	Pilot layihələrin həyata keçirilməsi	
6.4.9.	Yaşıl Enerji Zonası Nümayiş Pavilyonunun yaradılması	2023–2024	EN	aidiyyəti qurumlar	Ərazinin seçilməsi və layihənin hazırlanması, layihənin razılaşdırılması	Müvafiq pavilyonun tikintisi	
6.4.10.	Məskunlaşma zamanı enerji səmərəliliyinin təmin edilməsi istiqamətində təkliflər hazırlanması	2022–2024	EN	DŞAK, İN	Müvafiq sahədə təkliflər hazırlanması	Təkliflərin təqdim edilməsi və qəbul olunması	
6.4.11.	Bərpa olunan enerji mənbələri hesabına istehsal olunan elektrik enerjisinin şəbəkəyə inteqrasiyası üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsi	2022–2026	“Azərenerji” ASC	“Azərişıq” ASC, EN, İN	Müvafiq sahədə təhlillər aparılması	Tədbirlərin müəyyən edilməsi və həyata keçirilməsi	Ərazilərdə bərpa olunan mənbələrdən enerji istehsalının davamlı artması
6.4.12.	Optimal istilik və isti su təchizatı sistemlərinin seçilməsi və müvafiq infrastrukturun qurulması ilə bağlı təkliflər hazırlanması və təqdim edilməsi	2022–2023	“Azəristilik-təchizat” ASC	EN, İN, DŞAK	Müvafiq sahədə təhlillər aparılması	Təkliflər hazırlanması və təqdim edilməsi	
6.4.13.	Tikintidə enerji səmərəliliyi tələblərinin müəyyən edilməsi	2022–2023	DŞAK	EN, FHN	Enerji səmərəliliyi tələblərinin müəyyən edilməsi	Enerji səmərəliliyi tələblərinin razılaşdırılması və təsdiqi	
6.4.14.	Enerji istehlak edən və enerji istehlakına təsir edən cihazların, avadanlığın və materialların seçimi zamanı enerji səmərəliliyinin nəzərə alınması üçün təkliflər hazırlanması	2022–2024	EN	İN, FHN, DŞAK	Araşdırmalar aparılması	Təkliflər hazırlanması və təqdim edilməsi	
6.4.15.	İqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində enerji səmərəliliyinin təmin edilməsi məqsədilə tədbirlərin təşviqi	2022–2026	EN	aidiyyəti qurumlar	Enerji səmərəliliyinin təmin edilməsinə dair təkliflər hazırlanması	Müvafiq sahədə tədbirlərin həyata keçirilməsi	Yeni istehsal güclərinin yaradılması, ötürülməsi və paylanması sistemlərində itkilərin davamlı azaldılması
6.4.16.	Damüstü günəş enerjisi sistemlərinin quraşdırılması üzrə tələblərin müəyyən edilməsi	2022–2023	DŞAK	EN, İN, FHN, “Azərişıq” ASC	Müvafiq sahədə təhlillər aparılması	Müvafiq sahədə tələblərin müəyyən edilməsi və təsdiq edilməsi	
6.4.17.	Küçə və yolların işıqlandırılmasında enerji səmərəli “yaşıl” texnologiyaların tətbiqinə dair tələblərin müəyyən edilməsi	2022–2023	DŞAK	EN, İN, AAYDA, “Azərişıq” ASC, YİH	Müvafiq sahədə təhlillər aparılması	Müvafiq sahədə tələblərin müəyyən edilməsi və təsdiq edilməsi	
6.4.18.	Tikinti qurğularında enerji səmərəli “yaşıl” texnologiyaların tətbiqinə dair tələblərin müəyyən edilməsi	2022–2023	DŞAK	EN, İN, AAYDA, “Azərişıq” ASC	Müvafiq sahədə təhlillər aparılması	Müvafiq sahədə tələblərin müəyyən edilməsi və təsdiq edilməsi	
6.4.19.	Nəqliyyat vasitələri üçün elektrik doldurma məntəqələrinin quraşdırılmasının dəstəklənməsi	2022–2026	İN	EN, RİNN, SOCAR, Azərenerji” ASC, “Azərişıq” ASC	Məntəqələrin quraşdırılmasına dair layihələr hazırlanması	Müvafiq sahədə layihələrin həyata keçirilməsi	Ərazilərdə elektriklər işləyən nəqliyyat vasitələrinin sayının davamlı artması
6.4.20.	Ərazilərdə “yaşıl” texnologiyalar üzrə istehsal və xidmət sahələrinin yaradılmasının dəstəklənməsi	2022–2026	İN	EN	Potensial sahələrin və həyata keçiriləcək layihələrin müəyyən edilməsi	Müvafiq sahədə layihələrin həyata keçirilməsi	Müvafiq sahələrdə istehsalın həcminin davamlı artması
6.4.21.	Ərazilərdə enerjidən istifadə zamanı güzəştli tariflərinin tətbiqinə dair təkliflər hazırlanması və təsdiq edilməsi	2022–2024	İN	EN	Müvafiq sahədə təhlillər aparılması	Təkliflər hazırlanması və təsdiqi	

Fəaliyyət istiqaməti 6.5. Ərazilərdə bərk məişət tullantılarının idarə edilməsi üçün müasir infrastrukturun yaradılması							
6.5.1.	Bərk məişət tullantılarının idarə edilməsi üzrə müvafiq infrastrukturun yaradılması	2022–2026	“Təmiz Şəhər” ASC	İN, ETSN, YİH	Müvəqqəti poliqon yerlərinin müəyyən edilməsi	Məskunlaşmanın aparılma mərhələlərinə uyğun olaraq tullantıların idarə edilməsinin təşkili	Tullantıların ekoloji standartlara uyğun müvəqqəti idarə edilməsinin təşkili
1.	*Zəngilan, Xocalı (Şuşa şəhəri üçün), Füzuli, Ağdam, Tərtər, Qubadlı, Cəbrayıl, Kəlbəcər və Laçın rayonları üzrə 9 poliqon ərazisinin müəyyən edilməsi*	*icra edilib*	“Təmiz Şəhər” ASC		*Ərazilərdə təhlükəsiz bərk tullantı poliqonlarının zəruri infrastrukturla təmin olunması*		
6.5.2.	Bərk məişət tullantılarının idarə edilməsi üzrə uzunmüddətli strategiyanın hazırlanması və strategiyaya uyğun olaraq tullantıların idarə edilməsinin beynəlxalq norma və standartlara uyğun təşkili ilə əlaqədar infrastrukturun yaradılması	2023–2026	“Təmiz Şəhər” ASC	ETSN, İN, DŞAK, YİH, ARPXN	Bərk məişət tullantılarının idarə edilməsi üzrə uzunmüddətli strategiyanın hazırlanması və təsdiq edilməsi	Müvafiq sahədə mərhələli şəkildə infrastrukturun yaradılması	Tullantıların idarə edilməsinin beynəlxalq norma və standartlara uyğun təşkili

Qeyd: Ərazi planlaşdırma sənədlərinin təsdiqindən sonra tədbirlər üzrə nəticə indikatorlarında dəyişiklik oluna bilər.